

309263 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 నం॥ డిసెంబరు నెల 20 వ తేది శుక్ర వారము } No. 215
నంపుటము. ౫ } కాళియాన్తీ నామ సంవత్సర మార్గశిర మాస బహుళ తృతీయ 3. } సంచిక ౨౧౫

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. ౫ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చు వో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనటం యుక్తము.

తామర తైలము	పండ్లపాడి	మోహిని తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపడదు

దగ్గు, నైత్యము, వడితెము, రొమ్మువడితెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కనిడబ్బీతో కల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-8-0. పోట్లుఖర్చులు కేట.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ప్రేరొడ్డు, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

వివ్రేడిక సహితమైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అపరిశుద్ధపు రక్తములన జనించు జాడ్యములకు కీటకమువంటి వుండు. వరువులను, మచ్చలను, గండమాలను తొంద్రును, ప్రాతమెప్పుడు అన్ని విధములన గలుగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శిక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధి సారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, శిశువైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిరక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాలోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులకు కుండుటకు 4 ట్రౌన్సు బుడ్డితో అమృతమును.

పోప్రైటరు. — పి. డి. సావంత్,
44. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

మంచి లాభము.

మత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాటూలు తెల్లనియంగుర 10 కులముల పెట్టె 1-కి రూ. 1-0-0.

ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం!

కాశీలో మూడుదినములు

ఇందు కాశీలో చేయవలసిన యాత్రలను విశదముగా చెప్పబడుచున్నది.

విలాసము: — 1827

కే. ఎస్. ముత్తయ్య అందు కంపెనీ, సిల్క్ హౌసు, కాశీ.

K. S. Muthiah & Co.,
Silk House, Benares City.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన 126

(రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.) **ఆటో డిల్ బహార్.** (రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మను నువాసనగలది.

అల్కాహోలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకలే నిర్భయ చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ కువాలపై కొన్ని చిందువులు చిలుకరించినవో, మనోగ్యమను నువాసన నిస్సంపదించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

శిష్ట నైజా (అర డాం)	సీసా 1-కి రూ 0-8-0
మధ్యరకము నైజా 1-ర డాం	" " 0-12-0
తేలొక నైజా 2 "	" " 1-4-0
పెద్ద నైజా 4 " లేక 1/2 ట్రౌన్సు	" " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-8-0, రి బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము.

కల్లెల, పట్టుబడులందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులను దొరకును. నికి ఆనేకమగు నకలు పెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపై ను, కార్డుపైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలించుచు ఈ ఆటో డిల్ బహార్ యొక్క నలుపుబడులను పరిశీలించుచు గోరువారి దిగువవారికి ప్రాసినవో అలాగిమ్మరుగుల నువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

పోస్టుచెట్టు: అంగ్లోయంకేషన్ ప్రెస్ అందు కమిషన్ కంపెనీ నెం. 155, నామ్మాచునీడు వీధి, బొంబాయి.

మద్రాసు రేజిస్ట్రేషన్: — మెహతా పుర పోర్తంజుల్లి, చైతానకారాజోడ్డు, మువానా

స్వ దేశీ నబ్బులు.

కన్నూరి 0-8-0	మొగలి (కేవిడా) 0-4-0
కార్పాలిక్ (మేలు) 0-6-0	శేక్ 0-8-0
మనోహర్ 0-5-0	కనంతా 0-2-6
తెనండర్ (మేలు) 0-5-0	కర్నూరపు 0-2-0
" మధ్యరకం 0-4-0	సోపు గింజలది 0-2-6
వట్టివేరు 0-4-0	లకంగవట్టు 0-1-0
రోజా 0-4-0	విజిటార్ 0-1-6
కార్పాలిక్ మధ్యరకం 0-4-0	విండెస్ 0-1-8
గోరింటి 0-4-0	కార్పాలిక్ 0-1-8
గులాబి 0-4-0	

మొత్తముగా కొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.

పి. సి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

స్వ దేశీ సామానుల అంగడి,
1207 నెం. 25, రంగ నాయకులు పేట, నెల్లూరు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి శీర్షమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్మకేమనము చేసి చేతి కాలి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. వీర్లుతయ, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తక్షణ నివారించును. (219) అర్థశాన డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.

వైద్యకాశ్రమి మణిశంకర్ గోవింద్,
అతంగుగ్రహ కౌమభూతం, 157, (బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) సెగరోగమునకు మకారము మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పక్ష్యము లేదు. విచికారి మున్నగు కఠినవికిర్షల పనిలేదు. రుచ్య మైన మా మలయచందనము ఎటుపు తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల సెగరోగమును మూడుపూటలలో మాన్పును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0 గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

ఫౌంటెన్ పేనాలు. 1386

ఫౌన్ బర్లు రూ. 8-12-0, వాటర్ మాస్కు 7-8-0, సాఫెటి వాటరు మాస్కు 11-0-0, స్వాప్ 7-0-0, అలెగ్జాండ్రా 2-12-0, నెప్టి (210) 4-0-0, అస్సోసియా టి టైప్ వీన్ 4-8-0. అన్ని సోపులు, సక్ లైట్, పియర్లు మొదలగునవి వ్యాపారస్తులకు R. K. Nathan & Co., Fountain pen specialists, Triplicane, Madras.

చెన్న నగరపురపాలిశుద్ధ్యసంఘము

ముఖ్యనిష్ఠాపకములు చర్చింపబడుట.

మదరాసునగర పురపాలిశుద్ధ్యసంఘమువారి సాధారణ సభ యొక్క నిర్ణయ సామాన్యమున జె. సి. మాలోనిగారి యభ్యుత్తరీకరించబడినది. సభ్యుల నేనుల సభ నలంకరించి.

అభ్యుత్తరీకరించునామము.

సభ్యులు కార్యక్రమము ప్రారంభించుచు శ్రీ వాసాచార్యులుగారు ప్రసంగించుచు సభయందు ప్రవేశ పెట్టుటకు ఆశుజ్ఞ వేదీన తీర్మానమును గురించి యాక్రిందివిషయములను సభ్యులకు తెలియజేసిరి:—

నగరమున స్థల ఎట్లు వ్యాపించిననంగతి మికందరిని తెలియునుగా! కొద్దిసమయమునందు ఆరోగ్యాధికారులకు తప్పకుండు అనేకులు పురజించుచున్నందున ఆహారము తోచి మరణ కారణము కనుగొనఁగ నేగునూచనలు కానవచ్చెను. ఇతరదోషములనుండి స్థల దిగుతుల యొకదని తలంచుటకు కారణములు లేనందున వ్యాధి యిచ్చుటనే ప్రారంభమైనదని ఆరోగ్యాధికారి అభిప్రాయపడిరి. తక్షణమే ఆరోగ్యాధికారి అచ్చటి ప్రజలయొద్దకు వెళ్లి సంగతి సుదర్శనములనుగూర్చి మాటలాడగా వారు ఆయనచెప్పినట్లు చేయుదుమని అభ్యుత్తరీకరించి తక్షణమే వారిని కృష్ణాపేటయందు ప్రత్యేకముగా నెలకొల్పి బడిన వైద్యశాలకు బంపి కార్యోచనములను వారి ఆధార వ్యవహారములకు భంగములు కలుగజేయక క్రొత్తనువ్వులన్ని కాపాడుచున్నారు. వారికి కార్యోచనములను వారు తగిన వైద్య సహాయము చేయుచు మంజూరుములను కట్టించుచున్నారు. దురదృష్టమువలన స్థల వైశాల్యమునకు సమాపముననున్న పార్శ్వపార్శ్వపుష్పమునందలి ఉత్తరభాగమున ప్రారంభమైంది. సమాధిస్థలమున కట్టబడిన గుహారములకు ఆస్పత్రిమునందలి ప్రజలను బంపి నాము. కొత్తకొత్త పాకలను సముత్తము ప్రజలసౌకర్యముకొరకు కట్టించుచున్నాము. ఇంతవరకును 17 గురికి మాత్రము స్థలముగలిగింది. కొత్తకేసులేయు కానవచ్చుటలేదు. నిన్న నలుగురికి స్థలము తగిలినదని అనుమానము కలిగినది గాని వారికిమీయు నింతవరకు ఆహారములేక బాగుగనున్నార. కావున ఇక మనము స్థలము నాశనము చేయుటకు చాల సమర్థములు గలవని నమ్ముచున్నాము. మామదినులనుండి నగరమున మరణములసంఖ్య పెంచుక వ్యాపించుచున్నది. మరల విషజ్వరము వ్యాపించుచున్నదని ఆరోగ్యాధికారులు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కలరాసంయితము తిరుగ వ్యాపించుచున్నది. ఒక్కటేటులమునందు కి మండికి కలరా తగిలినది.

పార్కు పండుగలు.

అభ్యుత్తరీకరించునామము ముగిసిన యనంతరము శ్రీ వాసాచార్యులుగారు, పరీక్షకృత్తికతులను బట్టి పార్కునందు జరుగు పండుగలను ఈ సంవత్సరము నిలుపుదలచేయవలయునని యొక తీర్మానమును సభపాదించుచు గత నాటిగయిదు మాసములనుండియు పట్టణములో ఇక ప్రయంబాజ్వరమువలన అనేకమందిజనులు మృతిచెందినందున, దానికి తోడు ఇప్పుడు స్థలముకూడ ప్రవేశించి ఆరోగ్యమును పాడుచేయుచున్నదనియు నుడిచిరి. ఇంతియగాక హెచ్చుగరిలవలన వీరజనులొక వైపున దరిద్రముతో బాధపడుచుండుటవలన ఈ వేడుక లున్నచోవారికి మరొకదరిద్రమునకు కారణభూతమగును. స్థల నివారణవిషయములలో కార్యోచనము ప్రవేశించుట గారును ఆరోగ్యాధికారియు చేయుచున్న అచ్చుకేసులయందు కారణమునకు వారిని నే నభిసందించుచున్నాను. కాబట్టి యీ కారణములవలన పార్కు వేడుకలను నిలుపుదల చేసినచో క్రేయోదాయకముగ నుండగలదని తలచుచున్నాను.

జి. ఎ. నరేశ్వరగారు తీర్మానమును బలపరచుచు కార్యోచనము అధికారులుగూడ పార్కువేడుక కమిటీలో సభ్యులుగ నుండుటవలన ఆ విషయమునుగూర్చి అచ్చట చర్చింపబలినదనియు, ఈతరణమునందు ప్రెసిడెంటుగారును, ఆరోగ్యాధికారియును గూడ పట్టణ ఆరోగ్యవిషయములందు దక్క మరేవిషయములందును జోక్యము కలుగజేసికొనగూడదని నుడిచిరి.

త్యాగరాజుశ్రేష్ఠిగారు కూడ తీర్మానమును బలపరచుచు పార్కువేడుకలను జూచుటకై వైప్రదేశములనుండి విశేషమునుండి జనుల రాకపోకలవలన ఈ అంటురోగముల వ్యాప్తి మరింత హెచ్చుగరు గావున నిలిపివేసిన బాగుగ నుండునని వక్కాణించిరి.

దేవవాను గారుకూడ తీర్మానమును బలపరచుచు పార్కువేడుకలవలన విశేషమునుండి జను లొక్కచోడేకొన సమావేశ మగుటవలన పట్టణారోగ్యమునకు భంగము కలుగునని నుడిచిరి.

అనరవిలు రంగచారియగు గారు కూడ తీర్మానమును బలపరచుచు ఈ రక్తగము పార్కువేడుకలను ఏర్పరచుట మిక్కిలి శోచనీయునుగ నున్నదనియు, కార్యోచనమువారే పార్కువేడుకలను జరుపుకొన గావున దాని నాపుటలో వారికికొంత ఆసాభ్యమును ఆసాకర్యమును ఏర్పడినను దాని నెట్లెవను జరుగకుండగనే అపుట సమంజసమనియు ప్రస్తుతా వ్యయము కార్యోచనమువారు ఆరోగ్యము నభివృద్ధిపెంచుచు విషయములందుదక్క మరేవిషయములందును జోక్యము కలుగజేసికొని మనిజేయగూడదనియు నుడిచిరి.

పయ్యెగారు తీర్మానమునకు ప్రతిపాదించు మాట్లాడుచు ముఖ్యముగా యీ సంవత్సరము విజయగౌరవాధ్యమై ఉత్సవము జేయుటకైవను పార్కు వేడుక లగత్యమనియు, తీర్మానముగీ కరింపబడినచో విశేషము ముడిజనుల సాభ్యును నకును భంగము వాటిలుచుననియు నుడిచిరి.

గార్లకు ప్రెజు గారుకూడ తీర్మానమును బలపరచుచు సాధారణ పరిస్థితులందు పార్కువేడుకలను జరిపించుట శ్రేయస్కరమే యైనను ఆసాధారణపరిస్థితులందుత కోరదగిన విషయముగ గాదనియు గాన తీర్మానము తప్పక యంగీకరింప బడవలయుననియు నుడిచిరి.

తిరుమలై పిళ్లగారు కూడ బలపరచుచు యుద్ధవిమోత్యరములకొర కొక తమాషా జరిపింపవలయుననిన మంచి దని పిదప కట్టింపు వైభవముతోను ఆనందముతోను జరిపింపవచ్చునని నుడిచిరి.

అభ్యుత్తరీకరించునామము చర్చించుచున్న స్థలము వ్యాపించజేయునది మనుష్యులు గాదనియు, అయినను అందలి సత్యమును కనుగొనుటకు యత్నించుట సమంజసము గాదని నుడిచిరి. పార్కువేడుకలవలన కార్యోచనమునకి భంగము కలుగునని చెప్పబడి విశేషమైన అడ్డు ఉన్నట్లు గనబడుచు, ఆరోగ్యాధికారికి మాత్రమే పార్కువేడుకలతో సంబంధము గలదు. అతని కార్యోచనమునకిని పట్టణారోగ్యమునకును ఎట్టిసంబంధము లేదు. కావున తా నీతీర్మానము సంగీకరించుచున్నా నని నుడిచిరి.

తీర్మానము సర్వసంగీకృతము.

స్థాయిసంఘము

పిమ్మట 1918 సం॥ నవంబరునెల 19, 22 తేదీలందును డిసెంబరు నెల 6-వ తేదీనాడును జరిగిన స్థాయిసంఘ సభయందు స్థాయిసంఘమువారిచే కార్యోచనము వారి అనుమతికై గావించబడిన కొన్ని సూచనలను బాటనిర్మాణము నిమిత్తము పట్టణము గనులలోనుండి తీర్వబడి చెన్నపురికి యంతవరకు కంట్రాక్టులమూలకముగా వచ్చుచుండు కంకరరాళ్లు ఇకముందలులగాక కార్యోచనమువారే వానినితీర్చిదిద్ది కొంపోవుట కేర్పాట్లు గావించవలయుననిస్థాయిసంఘమువారునూచించిరి.

కంట్రాక్టు మూలముగా పని జరిగించినందువలన విశేష నష్టమును ఆసాకర్యమును ఏర్పడుచున్నందున తద్విషయమైన పనిసంతకు కార్యోచనము వారే గావించుట కేర్పాట్లు చేయుటకు తీర్మానించిరి.

ట్రామాబండ్లను గంటకు 12 మైళ్లకంటే ఎక్కువ త్వరితముగా నడిపింపగూడదనియు అంతకు తక్కువగా నడిపించినందువలన బండిలోవాని బాధ్యతతగ్గుట లేదనియు స్థాయిసంఘమువారు నూచించిరి. అయ్యది అంగీకరింపబడినది.

మోటారు ఆమ్బులెన్సు బండి నొకదానిని గొనుటకై చెన్నపురి ఆమ్బులెన్సు సంఘమువారికి 100 రూపాయల విరాళము నొసంగుటకు తీర్మానింపబడినది.

తీర్మానములు

వీచియొప్పుననున్న బ్యాంకుపాకలయొక్క గిడ్డంగులలో ఉప్పును చర్మములను తోల్లను నిలువచేయుటకు త్రెసెన్సు లొసంగుట విషయమై గూర్చి ఆలోచించుటకు అభ్యుత్తరీకరించు, ఉస్మాన్ సాహెబుగారును, జి. నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠిగారును, పి. త్యాగరాజుశ్రేష్ఠిగారును తామును కలిసి ఒకకమిటీ క్రింద ఏర్పడవలయునని ఒక తీర్మానము పట్టణ - గురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారు ఉపపాదించుచు అని లియ్యపుకొట్టకును గిడ్డంగులకును సమీపములో నున్నందున వాటినుండి వచ్చు వానన మిక్కిలి దుర్భరముగా నున్నదనియు వాటిని అక్కడ నుండ నిచ్చినచో పట్టణారోగ్యమునకు భంగము వాటిల్లు ననియు నుడిచిరి.

జి. నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠిగారుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

అనరవిలు యామామ హుస్సేనుగారు, తోల్ల గిడ్డంగులకొడవందు టవసరమనియు, వాటిని తీసివేయుటకు మారుగ నచ్చటనుండి లియ్యపుకొట్టనే తీసివేయుట బాగుండునని విరి. అభ్యుత్తరీకరించు తద్విషయమునుగూర్చి వివరములు తెప్పించెదమని నుడిచినందున అతీర్మానపు చర్చ ముందు సభవరకు నిలిపివేయబడినది.

కి క్రొత్తవైద్యశాలలు.

కొత్త వైద్యశాలలు, క్రిష్టియన్ లోను, మైలాపురియందును మూడు క్రొత్త వైద్యశాలలను స్థాపించుటకై మురముసొంతపురపు ఆశామవ్యయపత్రమునందు 15,000 రూపాయలకు గ్రాంటు చేయవలయునని జి. ఎ. నరేశ్వరగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

భాకబహదరు ఆమ్బులెన్సు యాక్షాసాహెబుగారు బలపరచిరి.

రావు బహదరు, పి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు తీర్మానమున కొక సవరణను ప్రతిపాదించుచు ఆ మామిటిగో ఒకటి యు నాని, మరియొకటి ఆయుర్వేదము, మరియొకటి ఆంగ్ల ఔషధాలయము అయియుండవలయుననియు జేయు వైద్య అధిక్యమునుగూర్చియు, వాటిచొకతనమునుగూర్చియు విశేషముగ వక్కాణించు టవసరమని నుడిచిరి.

రావుబహదరు ఎన్. సి. రాజగోపాలాచారియగు గారు సవరణను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారు ఆయుర్వేద వైద్యముల కొంతమాత్రమును సహాయముజేయవల రని వారి దృఢ నిశ్చయము. ఇటీవల కాసనసభలో జరిగిన చర్చలవలన గుర్తుకై పడగలదనియు గాన తాను తద్విషయమునుగూర్చి మాట్లాడునపుడు ప్రజలు తమ్ముకు ఆవ్యధా భావింపకుండ నుండుగాకాయని గోరిరి. వారికి జేయువైద్యములవై ఎంతమాత్రమును నమ్మకము లేదు. నమ్మకము లేదనిమీద విశేషసామ్మ్యున వ్యయపరచుట అంగీకరింపబడకపోవుట వ్యాధిమే. కార్యోచనము వారు తాము పన్నులద్వారా వసూలుచేసిన సామ్మ్యును విరాళ మొసంగుచున్నారు.

కార్యోచనము భారతీయ సభ్యులకు జేయు వైద్యములవై విశేష నమ్మకము గలదు. కాబట్టి ఆ విషయమై ఎంత సామ్మ్యునైనను వ్యయపరచుటకు వారి కట్టి యభ్యంతరమును ఉండవలదు. స్వతః సంస్థానములందలి వైద్యశాలలు గావించుచున్న సహాయము నొక పర్యాయము మరికొంచినచో వాటియొక్క ఉపయోగము బాగుగ భోగపడగలదు. చెన్నపురిలోనే సుమారు 10, 12 వైద్యశాలలు బంపి. అయియొక యో సహాయము చేయుచున్నది. కాబట్టి నేను సవరణను బలపరచుచున్నాను.

అనరవిలు టి. రంగచారియగు గారు జేయువైద్యముల అధిక్యమును కొనియాడుచు సవరణ అంగీకరింపబడినందుల కొన్ని క్రొత్తకష్టములు సుభించుచు నని నుడిచిరి. ప్రభుత్వము వారు తిరిగి మరియొక పర్యాయము దూపించుట కనకాళ మేర్పడును. వారు ఆయుర్వేదకళాశాల కొనకబోవు 1000 రూపాయల విరాళమును ఒసంగకుండ నుండవచ్చును. మరియు ఆయుర్వేదవైద్యశాలలను పరిపాలించి ఔషధము లొసంగుటకు సరియైనవైద్యులు దొరకుట దుర్లభము. మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు రంగచారియగు గారిచే నూచింపబడిన కష్టములు నిజమని అంగీకరించిరి.

అభ్యుత్తరీకరించు సవరణ సంగీకరించినచో ప్రభుత్వమువారికి భోగము వచ్చుననియు, తాము వైద్యశాలలను హెచ్చుచేయుటకు సంసిద్ధులరై యున్నారనియు గాన తద్విషయమును ప్రస్తుతము ప్రార్థనదలివేయుటయే సమంజసమనియు నుడిచిరి.

త్యాగరాజుశ్రేష్ఠిగారు రంగచారియగు గారి సంతేహములకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు చెంగల్వరాయ నాయకుర వైద్యశాలను తా నేనిధముగ పరిపాలించి నిర్వహించినదియు నుడిచిరి గాన పరిపాలనావిషయమై ఎట్టి కష్టమును సంభవించనేరదు. నూటికి 95 మంది మహమ్మదీయులును హిందువులును యు నాని ఆయుర్వేదవైద్యములచే ముదర్పబడుచున్నారు. కాబట్టి ఎక్కువ సంఖ్యగల జనులవిషయమై సామ్మ్యున వ్యయపరచుట వ్యాధిమని నుడిచిరి.

సవరణయు, తీర్మానమునూడ ఒడింపబడినది.

పిమ్మట అభ్యుత్తరీకరించు తమ కార్యాలయము నెలకు 25, 30 రూపాయలు జీతముగల గుమాస్తాకు కొన్ని అనంతరములవలన నేత్రములు పోయినందున వానికి ఆరమాసముల జీతమును ఉచితముగా నొసంగుట విషయమై సభ్యుల యభిప్రాయము నడిచిరి.

సభ్యులు తప్పక యియ్యవలసిన దని ఏకగ్రీవముగ ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

పిమ్మట సభ ముగిసెను.

జేతీయమహాసభ.

ఆహ్వానసంఘమువారి ప్రకటనలు.

ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులు మా కిటులు వ్రాయుచున్నారు:

మొందు మీము ప్రకటించిన ప్రకారము జేతీయమహాసభ సభ్యులెక్కు ౩౩ వ సమావేశము ఈ నెల 26 వ తేదీనుండి 29 వ తేదీ నాటివరకు జరుగగలదు.

ఆయా రాష్ట్రములనుండి వచ్చువానికి ప్రత్యేకముగా నేర్పరుపబడిన బసలయందు ప్రతినిధులకు వసతు లేర్పరుపబడును. ప్రతినిధి తన ఇష్టానుసారముగా అవసరమైన ఇతర రాష్ట్రములవారి బసలలో నయితే స్థలముండిన వసతు లేర్పరుచు కొనవచ్చును.

దేశీయమహాసభయందు ఇచ్చట చలి విస్తారముగా నుండును. కావున ప్రతినిధులు చలికాగల దుస్తులను తమ వెంట దెచ్చుకొన ప్రార్థితులు.

ప్రతినిధులు తామెప్పుడు ఏబండిలో కత్తుకో ఆహ్వాన సంఘమువారికి ముందుగా తెలిపినయెడల వారికి సులభముగా బసలేర్పరుచుటకు ఏబండును. దీల్లో భోజనకాలలలో స్థలముండుట కష్టతరము కావున యెక్కిరియల కష్టతరకారము భోజనము చేయు ప్రతినిధులు మాకు ముందుగా తమ అభిప్రాయమును తెలుపవలయును. ఇతర ప్రతినిధులయొద్దనుండి ఈ క్రింది రేట్ల ప్రకారము భోజనమునకు వైకము పుచ్చుకొనబడును.

మాంసభక్షకులు దినమునకు రూ ౩.50 మొదలు రూ 5 వరకు. కాకాహారకుల దినమునకు రూ 2.50. మహమ్మదీయులకు దినమునకు రూ 1.50. యూరోపియను పద్ధతుల ప్రకారము భోజనము చేయువారు దినమునకు భోజనకాలలందు రూ 3 వరకు రూ 12 వరకు. ప్రతినిధులకు భోజనములకును టిక్కెట్లు కాంగ్రెసు మండలియందు చిక్కెట్లు. స్వంతముగా వంటచేయుచుకొను ప్రతినిధులు తమ వెంట వంటవాండ్రు, వాత్రులను తెచ్చుకొనవలయును.

ప్రేక్షకులు సభకు వచ్చినయెడల ఈ క్రింది పద్ధతుల ప్రకారము టిక్కెట్లు కొనవచ్చును: ప్రముఖులగు ప్రేక్షకులు రూ 50 లు. మొదటితరగతి ప్రేక్షకులు రూ 10 లు. రెండవతరగతి ప్రేక్షకులు రూ 5 లు. ప్రేక్షకులందు రూ 2 వరకు రూ 5 వరకు. ఈ టిక్కెట్లను ప్రేక్షకులు సభాదినముల కన్నిటికిని వాడుకొనవచ్చును ఒకటి చెనుదినములకు గాను ప్రేక్షకుల టిక్కెట్లు అమ్మబడును. ప్రతినిధులు ప్రతినిధి టిక్కెట్లను కొనుటకు ముందు తమ యెన్నిక పత్రములను సభాకార్యస్థానమువారికి చూపవలయును. టిక్కెట్లు కాంగ్రెసు పెండాలు నందలి కార్యాలయమునందు దొరకగలవు.

బర్మా రాజ్యాంగ సంస్కరణములు
పులికాట్ ప్రాయములు.

ఇండియా దొరతనము వారికి ముందుగా తెలుపక పూర్వమే ప్రకటితమైన క్రాడును విధానమును గూర్చి రంగూను ప్రైముమిత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఈ సంస్కరణవిధానములను బర్మాకును, ఇండియాకును, సంబంధము లొలగుననియు బర్మనుల సభ్యులు పరిశీలించుట గాంచుననియు ప్రత్యేకలాభములు ప్రత్యేక పుటవసరములు నూచించబడుట చేతను బర్మనులందరును ఈవిధానమును ఏకగ్రీవముగ ఆంగీకరించెదరు. ప్రభావితకార్యముల యందు బర్మనులకు అనుభవము లేకుండుట చేతయు, భాషాకష్టము చేతను విద్యలోపము వలనను తదితర కారణములవలనను ప్రస్తుతము ఇంతకంటే బర్మనులకు అవసరములేదనియు, ఇండియా చాల ఎక్కువగానున్న దనియు ఈ ప్రతిక ఊహించుచున్నది. బర్మనులు రాజకీయములయందు ఆంగ్లేజనము సలబుండుటచే వారు బహుమతి కల్పించిన కృతజ్ఞతరచుడిన సంగతి భారతీయ విమర్శకులను గూర్చి క్రాడుకు గారు ప్రసంగించినదనియు ఆయనది చర్చనీయమైనదనియు వాకొనుచున్నది. ఉద్యోగములను కహించుటకు బర్మనులు చాలకున్నారని ఈ ప్రతిక నడుపుచున్నది. సామర్థ్యముగలవారు గూడ లేరని తెలుపబడినది. దీనికితోడవును బ్రిటిషు ఉద్యోగుల సంఖ్యను గూడ తగ్గించిన వరింత అనర్థము వాటిల్లును.

రంగూను గెజటు.

ఈ విధానమును గురించి ఇండియా ఏమని తలంచునో యని అశ్చర్యపడుచున్నది. వాని వరకులలో కొన్నిటిని తనకు గూడ కావలయునని కోరవచ్చునని అనుకొనుచున్నది. ఈ ప్రతిక క్రొత్త విధానము కట్ట సంపూర్ణ సామభూతిని కావుచున్నది. దీనివలన ప్రజలకు ప్రభావిత లేవనమును ప్రభావించి వారికి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును ప్రసాదించుటకు ప్రారంభించును. రంగూను ప్రైముమిత్రికవలెనే ఈ క్రొత్త ఉద్యోగములకు తగిన బర్మనులు లేరని ఈ గెజటు గూడ వాకొనుచున్నది.

భారతజాతీయ మహాసభ: డిల్లీ సమావేశము.

మ ద న మో హ న మా శ వ్యా గా రి స ం దేశ ము

హిందూదేశ రాజకీయ సంస్కరణములు

II

అవసర జేతీయ మహాసభా తీర్మానములు.

మిత్రవాదసభా తీర్మానములు.

ప్రజల సామాన్యస్వత్వములు

4-వ తీర్మానము:— జేతీయకాంతి సంరక్షకవిషయములందు హిందూదేశ దొరతనమువారికి పరిపూర్ణాధికార ముండవలయును.

పార్లమెంటు వారు తీర్మానించుచున్న శాసనమునందు బ్రిటిషు పౌరులకునైన భారతపౌరుల స్వత్వసమర్థన ప్రకటనము (Declaration of Rights) గూడ చేర్చబడవలయును. అది క్రింది స్వత్వము లుండవలయును:—

(ఎ) హిందూదేశములో బ్రిటిషు పరిపాలనమునందును ప్రజలందరికి నొకేవిధమగు న్యాయవిచారణ యుండవలయును.

(బి) సామాన్య న్యాయస్థానముల ఉత్తమత లేకుండగను, బహిరంగము న్యాయసంరక్షణకు విచారణ లేకుండగను, భారతీయుని స్వేచ్ఛకు గాని, జీవితమునకు గాని, ఆస్తికి గాని, నలుగురిలో గలసి తిరుగుబడు గాని, బహిరంగముగ నుపన్యసించుటకు గాని, స్వతంత్రముగ వ్రాయుటకు గాని మరే స్వత్వమునకు గాని హాని వాటిల్లగూడదు.

(సి) గ్రేటుబ్రిటనులోవలె లెక్కెము బొందగలిగిన ప్రతిభారతీయుడును ఆయుధముల వాల్చుట కధికారము గలిగి యుండవలయును. అట్టి యధికారము న్యాయస్థానపు టుత్తరపునలన గాని లొలగింప నలవిగావలవలయును.

(డి) ముద్రాలములకు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముండవలయును. ప్రారంభమున ధరావత్తు కోరబడగూడదు.

(ఇ) నావికాశాఖలో గాని నైనికశాఖలో గాని పరిశేయు భారతీయుని ఎవ్వడును కొట్టరాదు. బ్రిటిషు నావిక సైనికుల సెట్టిసేరముల కేవలంపనల నకునొంది గొట్టెదగో అట్టి సేరముల కట్టిబంధనల ననుసరించియే కొట్టవలయును.

ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము

5-వ తీర్మానము:— స్వపరిపాలక వలసదేశముల శాసనసభల కెట్టి ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము గలదో భారతసామ్రాజ్యశాసనసభకు నట్టి ఆర్థికస్వాతంత్ర్య మే ఉండవలయును.

సంస్కరణ మార్గములు

6-వ తీర్మానము:— హిందూదేశమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును నెలకొల్పుటకు భారతమంత్రీ, రాజప్రతినిధి గారులు వచ్చుచున్నారకముగ ప్రయత్నించుట కీ సభవారు సంకోషించుచున్నారు. అయినను కొన్ని సంస్కరణము లభింప దీకరములగు నున్నను మరికొన్ని సంపూర్ణములు చాల ఆకాభంగకరములగు నుండుటవలన నీ క్రింది మార్పులు చాల అవసరమని ఈ సభవారు లోచించుచున్నారు.

హిందూదేశ ప్రభుత్వము

(1) రాష్ట్రముల కేర్పరుప నెందినట్టి స్వాయత్త ప్రభుత్వాయత్తకాఖల నిర్ణయము కేంద్రీకృత (హిందూదేశ) ప్రభుత్వము నందును ఉండవలయును.

(2) ఈ క్రింద నుదాహరించినవి మాత్రమే స్వాయత్తములగు నుండవలయును. వలసదేశీయ సంబంధములు కాని ఇతర విదేశీయ విషయములు నైనికనావికాశాఖలు భారతసంస్థానాధిపతుల సంబంధములు 4-వ తీర్మానమునందుదాహరింపబడిన స్వత్వములు వీరి కెట్టి భంగము లేకుండ పరిహారసంరక్షకకాంతి సంస్థాపనావిషయములు, తక్కినవి పరిశాసనములు కావలయును.

(3) జేశాదాయమునుండి స్వాయత్తకాఖల కనువ్యయమును తీసివేసి, తక్కినది ప్రజాయత్తకాఖల చేయవలయును.

(4) ఆదాయ వ్యయ నిర్ణయ పత్రిక (Budget) ను చర్చించు విధానము రాష్ట్రీయవిధానము వలెనే యుండవలయును.

(5) శాసనములన్నియు బిల్లురూపమున శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టబడవలయును. స్వాయత్తకాఖలం దొకప్పుడట్టిబిల్లులను శాసనసభవారు రంగీకరింపనపుడును, అట్టి కార్యాచర్యములని సభాసమేతముగ రాజప్రతినిధిగారు ఆలోచించినయెడల వారట్లు కానించుకొనవచ్చును గాని అట్టిని సంగము కంటె

ప్రజల సామాన్యస్వత్వములు

5-వ తీర్మానము:— పరిశాసనస్వాతంత్ర్యము, బహిరంగ సభా స్వాతంత్ర్యము, బహిరంగ విచారణా స్వాతంత్ర్యము మొదలుగా గల ప్రజల సామాన్యస్వత్వములకు తగ్గించునట్టి అసాధారణ శాసనములను రాజ్యసభలో మాత్రమే తీర్మానింప గూడదు; భారతసామ్రాజ్యశాసనసభ వారుండుటకు వ్యతిరేకముగ నున్నపుడు నట్టి శాసనములను జేయగూడదు. యుద్ధ సమయమందును, అంతరంగికకాంతి కాపడ వాటిల్లు సమయమందును, నూతన రాజ్యాంగప్రకాశిక ప్రకార మేర్పరుపబడు పార్లమెంటరీ కమిటీవారి యంగీకారము నొంది అవసరమగు శాసనములను జేయవచ్చును. అయిన నట్టి శాసనము తాత్కాలికముగ నొకవత్సరము మించకుండ నుండవలయును. మరి యొకవత్సరము లేకుండ యిట్టి శాసనము చేయబడవలయును.

(సి) విచారణ విషయమునకు, ఆయుధశాసనవిషయమునకు చేయబడిన జాతిభేదముల ననుసరించియుండు శాసనములకు లొలగింపవలయును. భారతీయుల నొకట ఆయుధములకు ధరింపగలుగునట్లు మార్పుశాసనము మార్పునలయును.

(డి) జిల్లాధికారులకేవలబడిన న్యాయపరిపాలకశాఖలు పూర్తిగ నిర్బంధపడవలయును. అధ్యయనము పెద్ద రాష్ట్రములకు కైవస నట్లు చేయవలయును. న్యాయశాఖ ఉత్తమ న్యాయస్థానాధికారమునందు ఉండవలయును.

6-వ తీర్మానము:— బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కవసరమగు విషయములలో తక్కినభాగములలో బాటుగ నిర్వహింపవలయు విషయములందు తప్ప తదితరవిషయములందు శాసనసభాధికారమునకు వత్తులయు హిందూదేశ దొరతనము వారు స్వపరిపాలక వలసదేశ ప్రభుత్వములవంటి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును గలిగియుండవలయును.

7-వ తీర్మానము:— 1917 సం॥ ఆగష్టు 2 వ తేదీ ప్రకటనను ననుసరించి హిందూదేశమునను బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నొసగుట కీ సంస్కరణములందు చాల అభివృద్ధి నూచించినందుల కీ సభవారు మాంఘేకు పెక్కుపర్వ ప్రభువుగాను నెంతేమియు నిభివందించుచున్నారు.

5-వ తీర్మానము:— సంస్కరణ ప్రణాళికను ఖండించు వారియొక్కయు తిరస్కరించు వారియొక్కయు చర్య కేరలము తెలివి తక్కువగు నీసభవారు పరిగణించుచున్నారు. అందుచే నూచనము త్వరలో నాచరణ యోగ్యము లగునట్లు కానింపవలసినదని సభవారు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు.

(ఎ) ప్రకటన మందలి బాధ్యతాయుత పాలనము సాధ్యమగునంత త్వరలో జేవారుటకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు బాధ్యతాయుతములగు మార్పుల నెనరించునపుడే భారతీయప్రభుత్వమున గూడ తగినమాపులను ప్రవేశ పెట్టవలయును. అచ్చట గూడ కొన్ని శాఖలు ప్రజాయత్తములగు తక్కినవి స్వాయత్తములగును ఉండవలయును.

(బి) భారతశాసనసభ కిప్పు డిల్లు కొంత అధికారము నిచ్చుచు మరిల నవ్వుడవును కమిషనుల నియోగించుచు పది పూర్ణ స్వపరిపాలన నిచ్చువరకును మరింత అధికముగ సభికారముల నిచ్చుచు రావలయును.

(సి) జేశసంరక్షణము, విదేశీయ రాజకీయసంబంధములు, కాంతిప్రతిస్థాపనము ఈ విషయములలో మాత్రమే రాజప్రతినిధిగారికి “సర్టిఫికేషను” అధికార ముండవలయును. “మంచిపరిపాలనము” “మంచిఆర్థికపరిపాలనము” అను వాని విషయమునగూడ నట్టి అధికార ముండ నవసరము లేదు.

నెక్కువగా కాల మునుపటి నుండగాను. సంఘము కంటే నెక్కువగా కాల ముండగలదు నెడల ! నా కాసనము నూటికి 40 కంటే తక్కువగాని సభ్యులు హాజరయిన కాసనసభలో నెక్కువగానుండి సభ్యులచేత సంగీకరింపబడవలయును.

(6) రాజ్యసభను నిర్మింపగూడదు. నిర్మించునెడల అధిమహత్యము సగమునుండిసభ్యులైనను ప్రజానియోజకులగు నుండవలయును. "సర్టిఫికేటు" చేయుపద్ధతి ఒక స్వాతంత్ర్య కాఖిలకే అన్వయింపవలయును.

(7) స్వాతంత్ర్యకాఖిలమంతుని లొకరికంటే సభికులు గ నున్నయెడల వారిలో సగమునకు తక్కువకాకుండ భారతీయులగు నుండవలయును.

(8) కాసనసభ్యుల సంఖ్య 150 గ నుండవలయును, వారిలో 120 గురు ప్రజానియోజకులగు నుండవలయును.

(9) కాసనసభాధ్యక్షుడును సహాయాధ్యక్షుడును సభ్యులచే నెన్నుకొనబడవలయును.

(10) కాసనసభవారు చేయునిబంధనలను రాజప్రతినిధిగారి అనుమతి లేకయే వారు మార్పుకొనవచ్చును.

(11) రాజసభను కాసనసభను నియమితకాలమున కా హానింప వలయును. ఇంతకుండిత తక్కువగాని సభ్యులు కోగునపుడు సభను ఆహ్వానింపవలయు నను నియమ ముండవలయును.

12. 15 సంవత్సరములలోపల నే హిందూజాతియునకు భాగ్యతాయంత్యవరీపాలనమును పూర్తిగా స్థాపింపవలయు నని పార్లమెంటు తాసింపకలెను.

13. ప్రభుత్వము ప్రీవీకౌన్సిలు ఉండగూడదు.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు

1. "పోర్టుఫోలియో" అధికారములు లేనిది కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమున అధిక సభ్యులు ఉండగూడదు.

2. మొదటిసభ్యులసారంభించినవాడిగ మంతునిగా కాసన సభిలకు బాధ్యులగు నుండవలయును.

(3) మంత్రుల స్థితియు, జీతమును కార్యనిర్వాహకసభ యందలి ఇతరసభ్యులతో తుల్యముగ నుండవలయును.

(4) ప్రభుత్వము త్ర కాఖిల సభ్యులలో సగమునుండికే తక్కువ కాకుండ భారతీయులు ఉండవలయును.

(5) అవామ్యకర్తయొక్క యాభివృద్ధి కాసనసభ కుండవలయును అట్లు చేయునపుడు మొదట హిందూజాతి వారతనమువారి కీయవలసినది తీసికేసి సంస్కరణసభా జీవనకాల నుంతయు నింత సామ్య ప్రభుత్వము త్ర కాఖిల కీయవలయునని నిర్ణయింపబడెను. క్రొత్తగా పన్నులకు చేరువలసి వచ్చినయెడల రెండు రెడగనుల కాఖిలమును గలిపి మొత్తముపై దొరతనపు సభ్యులందఱును గలసి చేయవలయును.

కాసనసభలు

1. లా,పోలీసు,జడ్జిలు (జైలులు కాక) కాఖిలారు సంవత్సరములవరకును ప్రభుత్వమువారి హస్తగతమునగు నుండవలయును.

2. అధ్యక్షుడును సహాయాధ్యక్షుడును సభ్యులచేత నెన్నుకొనబడవలయును.

3. గ్రాండు కమిటీ ఉండగూడదు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వాధికారమున నున్న అన్ని కాఖిలారు కానియటకు కాసన సభ కధికార ముండవలయును. లా, జడ్జిలు, పోలీసు విషయములం దొకప్పుడు కాసనసభాతీర్మాన మనసకోచిత్ముగ లేకుండిన నా తీర్మానమునుగూర్చి హిందూజాతి వారతనమువారికి తెలుపవలెను. వారు దానిని భారతీయకాసనసభలో తగ్గింపవచ్చును. ఒకచో గ్రాండు కమిటీని నిర్ణయింపబడినచో దాని యందలి సగము కంటే తక్కువ కాకుండ సభ్యులు కాసన సభచే ఎన్నుకొనబడవలయును.

4. కాసనసభలందు నూటికి 80 గురు చొప్పున ప్రజానియోజితసభ్యులగు నుండవలయును.

ఎన్నికలు

5. కాసన సభలుగాని రాజ్యసభగాని ఎత్తివేయబడునపుడు ఎత్తివేయబడిన మూడుమాసములలో మరల నింకొక సభను దొరతనమునా రాహ్వానింపవలయును.

6. కాసనసభ తన కార్యనిబంధనలకు తానే నియమించుకొనవచ్చును. మార్పుకొనవచ్చును. గవర్నరు జనరలుగారి అనుమతి అనవసరము.

7. నియమితకాలమునకు సభల హాహ్వానింపు చుండవలయును. సభ్యులలో నింతమందిగాని అంత తక్కువగుండి

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

(డి) రాజ్యసభలో సగము మంది ప్రజానియోజిత సభ్యులగు నుండునట్టి ఏర్పాటు చేయవలయును.

(ఇ) కార్యనిర్వాహక (రాజప్రతినిధి సహితముగ) ప్రభుత్వసభ్యులలో సగమునుండి భారతీయులగు నుండవలయును.

బొంబాయి క్రొత్తగవర్నరుగారికి స్వాగతములు.

ప్రశ్నోత్తర వర్తకసంఘము.

ఈ నెల 18-వ తేదీన వైసంఘమువారు స్వాగత పత్రమును సమర్పించిరి. పరిశ్రమలవలన నాకావ్యాపారములవలనను బొంబాయివర్తకము వర్ధమానగరముగానున్నది. యుద్ధమున పూర్వము విశేషవ్యాపారము 180 కోట్లకు పోయెను. నగరమున గృహములను నిర్మించుటకు తావుస్వల్పముగ నుండుటచే ఆవిషయము చాల ముఖ్యమైనదిగా నున్నది. ఇదివరకు జరిగినవిని మేము నిరసించుటలేదు గాని ఇకముందు జరుగవలసినది చాల కలదు. వారతనమువారు చాల శ్రద్ధను కనెంపవలసి యున్నదని వారు విన్నవించిరి.

గవర్నరుగారి ప్రశ్నోత్తరము.

ఇట్టి విజయోదయమున కాటకబాధాసౌతాపము సంతసమున కంకరామునకు కలిగించుటకు నేను చింతించుచున్నాను. ప్రజలవ్యాధులు గూడ కాటకమునకు తోడకుచున్నవి. దొరతనమువారు చేయు సరుపాములవలన బాధ తొలగగలదని నేనానించెదను. సంతి పూర్తిగా జరుగకపోయినను విజయము ధ్రువమైనది. సాంఘికాధిక ప్రకృతిర్వాహభారము మనమీద పడినది. ఏతత్వములకు సంక్షోభము కలుచుపోయెను జరిగినదో ఇందరు ప్రాణములు త్యజించికో ఆతత్వములకు మనము సమర్పించుటకు బాధ్యులముగానున్నాము. వానిలో ముఖ్యమైనది పావుజనుల సాంఘికోద్ధరణ గాన గృహనిర్మాణ విషయము ముఖ్యతయును నేను తలంచెదను. ఈవిషయమును వెంటనే చేకొనిన మిషనును మత్తెధికముగ తాపలసియుండును. మిషనుమువారును వజీర్ముగల్లును యుద్ధమున కపరిమితముగ భనసహాయముచేసిరిని వివరము చాల సంతోషించితిని. అందులకు మిమ్ముప్రశంసించెదను. ఇకముందు మిషనుకాళములు చాల మెండగుచున్నవి. నేను ఆధిక రాజకీయవిషయములందు కొంత పరిశ్రమ చేసితిని. నేను శ్రద్ధాపాడుభూతులతో నరయుచుండును. ఈ రాష్ట్రవాసుల అభివృద్ధికి మిగుల చేయువాణిజ్యవిషయకోద్యమము లన్నిటియును తోడ్పడుటకు నే నెల్లప్పుడును సంసిద్ధుడనుగా నుండును.

దేశీయవాణిజ్య సంఘము.

బొంబాయి వాణిజ్యసంఘమువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించిన పిమ్మట బొంబాయి దేశీయ వాణిజ్య సంఘము వారు సమర్పించిరి. వాణిజ్య పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ఆధిక స్వాతంత్ర్యము కునవసరము ఈ దేశీయులు ముఖ్యులు తలచుచున్నారు. మాంబారు సంస్కరణములకు గూర్చి మిగుల పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ముచ్చటించితిరి ఆ సంస్కరణముల ననుసరించి రాష్ట్రీయస్వరీపాలన మేర్పడ గలదు గాన దొరతనమువారు వాణిజ్య పరిశ్రమలకు దృఢకమకు లక్ష్యముంచవలసియుండును. మిషనుపాలనములకు నట్టి సహాయము మేమానించుచున్నాము. ప్రభుత్వము వ్యవసాయస్థితి ఆందోళనకరముగ నున్నది. యుద్ధమాకస్మికముగ నుగియుటచే వాణిజ్యస్థితిగూడ కష్టస్థితియగుచున్నదని సంఘమువారు విన్నవించిరి.

ప్రశ్నోత్తరము.

ధరణ హెచ్చుటవలన బియ్యము చాల భారమగుచున్నదని విని చాలచింతించుచున్నాను. ఇండ్లపన్నుల చట్టములన కొంతసడదుపాటుము కలిగిడి. బియ్యమును బర్మానుండియు ఇతరప్రాంతముల నుండియు తెప్పించుచున్నాము సంస్కరణములప్రకటనమును నేను మహాపూర్వముగ నామోదింపుచున్నాను. సామ్రాజ్యమునందొక్కొక్కముగనుండి స్వరీపాలనమును ఇండియావారు పడయగోరు విషయమున పార్లమెంటు వారు సముచితముగను నిర్ధారణముగను ప్రకటనమును చేయుటకు భారతీయులు యుద్ధవిషయమున చేసిన గొప్ప సహాయమే ముఖ్యకారణము. దొరతనమువారికి ప్రజలయందును ప్రజలకు దొరతనమునందును సద్బాధకమునకు ముఖ్యము. సంస్కరణ నిర్వహణము దుష్టవిషయ మనియు మాటలవలన గాక ధీమంతులందరు కలసి పుకేయుటవలన నెర చేర కలసినవనియు నందరు సంగీకరింపవలసి యున్నది. వాణిజ్యపరిశ్రమల అభివృద్ధికి చేయగల సహాయమునంతకు నేను చేసెదను. యుద్ధము దీర్ఘకాలము జరిగినందున నిపుడు పారిరంధమున వాణిజ్యాదుల విషయమున కొంత నిరోధము కలుగవచ్చును గాని టుడురుబాటు కలిగినపిమ్మట నభివృద్ధి యగునుగాక గగలదు. విజయమువలన ఆఫ్రికా మెనపాటేమియులలోగూడ మిషుక్రముల కనకాళము చేయవలసి. ఇదివరకే ఇండియా దేశీయులు ఆఫ్రికా మున్నకు దేశములలో చాలభాగములందు త్యానముతో వాణిజ్యమును సలిపిరి గాన ఇపుడట్టి ఆరకాళము కలిగినవారు దాని నుపేక్షింపరు. వానివలన మిషు దేశము భనసంపన్నము కాగలదని గవర్నరుగారు నుడివిరి.

(4-వ పేజీ తరువాయి)

గాని సభ వాస్తవమునకు దీని సమావేశము కావలయు నను నియమ ముండవలయును.

8. నియోజక వర్గముల సమన్వితమున, కారణములను వెలుపు విజ్ఞాపనమున మంత్రుల సంతకములతోని కానన సభ తెల్లవారము బడగూడదు.

పార్లమెంటు : ఇండియా ఆఫీసు

(ఎ) హిందూ డేజ్, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నియోజక గణములకును బాధ్యులగుటలను హిందూ డేజ్ కార్య దర్శిని పార్లమెంటునకును (గల) వారి బాధ్యత తగ్గవలయును. సామాన్య ప్రజలకు పనులలో తప్పు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు పూర్తిగా నియోజక గణమునకు బాధ్యులముగ నుండు వరకును వాటిపై ఇండియా కార్యదర్శిని, పార్లమెంటునకును గల అధికారము తగ్గగూడదు.

(బి) ప్రభుత్వము త్రాఖులమీది పరిపూర్ణాధికారము ఆయా కాఖుల ప్రజలకు బాధ్యులముగ చేయవలయునని పార్లమెంటు అధికారముననే ఉండవలయును.

(సి) ఇండియా క్యాబినెట్ తెల్లవారమునకు ఇండియా మంత్రి కిద్దరూ సమావేశమై సమావేశమందవలయును. వారిలో మొదట భారతీయులుగ నుండవలయును.

(డి) ఇండియా ఆఫీసు ఖర్చులన్నిటిని (బిటియూవారు భరింపవలయును.

(డి) ఇండియా క్యాబినెట్ స్థితిని పరిశీలించ నియోగింప బడు సంఘమున తగినంతమంది భారతీయులు ఉండవలయును.

మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము

7-వ తీర్మానము:—కాంగ్రెసులోని స్థితిలో తెలిపిన ప్రకారము మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మియ్యవలయును.

నైనికోడ్య మములు

తీర్మానము XII:—భారతీయులకు నూటికి 23 వంతుల చొప్పున నైనికోడ్యముల నియమలయును. (2) వారికి తగిన తీర్మానములను కీడేజములోనే తగినయేర్పాటు చేయవలయును.

రాజకీయోద్యోగములు

తీర్మానము XVII:—సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగముల నిమిత్తము పరీక్షకు చేర్చుకొనవలయు వారిలో ఆరంభమున నూటికి 50 వంతుల చొప్పున రాష్ట్రీయ కాఖులలో భారతీయుల కియ్యవలయును.

తీర్మానము VIII:—నూతన ప్రకారము పురుషులెట్టి స్వత్వములకు పాత్రులై స్త్రీలను తగిన గుణములు గలిగి యుండిన నట్టి స్వత్వములకు పాత్రులుగ నుండవలయును.

తీర్మానము XVI:—బిటియూ ప్రజలకు మన యాశీసుములను తెలుపుటకు తగిన ఉపన్యాసముల నెన్నుకొనుట కొక సంఘమును నెలకొల్పవలయును.

సభల నెలకొల్పుట

తీర్మానము XIII:—నియోజకవర్గము నేర్పరచుటకు ప్రత్యేక సంఘము లకవలయునని. ప్రజలనుండిగ మే ఇది నిర్ణయింపవలయును.

తీర్మానము XIV:—హిందూ డేజ్ రాష్ట్రీయ కాఖులను విడదీయుటకు నియమింపబడు సంఘము నైనికముననే నియమింపవలయును. తమన్న డేజీయ సభాసంఘసభ్యులలో కొకమహమ్మదీయుని ఒక భారతీయుని నిర్ణయింపవలెను. మిగిలిన అధికారసభ్యులు రాష్ట్రీయ స్థాయి సంఘములనుండి ఎన్నుకొనవలయును.

జర్మనీలో విప్లవము.

లండను, డిశంబరు 18:—జర్మనీలో విప్లవము ప్రబల వంతులకు నైనికమునకు. చాల ప్రయత్నించుచున్నారని మాంబర్ల కీలులనుండి విప్లవకారులకు నైనికమున నావికులను బెర్లినుకు రాకుండా నిరోధించుచున్నారు. కొంతసేనను మర ఫిరంగులను న్యూస్టెట్టుకు పంపి అచటకు వెలుబండ్లలో వచ్చు నైనికులను నావికులను మరల వెనుకకు పంపునట్లు తీర్పుచేసిరి. ఒకరైలుబండి విఘటనకు గురైనందున వచ్చుచుండెను. ఆబండిలో స్త్రీలును పిల్లలును నైనికులును గూడ నుండిరి. ఆబండిని వట్టామీదనుండి తొలగించి నైనికులు పూర్తిగా నంతరించు వరకును మరఫిరంగులు మున్నగువానిని కాల్యుకలెనని అధికారు లాజ్ఞాపించిరిగాని ఆబండిలో స్త్రీలును పిల్లలునుండుటచే నైనికు లు తీరువును పాటించలేదని స్త్రీలున్నారని సంతయింప వద్దని అధికారులు నడిచినను నైనికులు నిర్లక్ష్యము చేసిరినియు రాబురుదమునుండి డెయిలీ క్రానికలు పత్రికకు విలేఖకుడు వ్రాసెను.

(ఎఫ్) ఆటంగీకరించు నెడల నియోజకుడుగాని నియో జకుడు గాని తమయిష్టప్రకారము సాంఘిక ప్రతినిధిగ గాని సామాన్య ప్రతినిధిగ గాని ఆంగీకరింపవలయును.

XI. పార్లమెంటు, ఇండియా ఆఫీసులనుగూర్చి ప్రభుత్వ నిబంధనలు తెలుపబడిన నూతనల నీ సభవారంగీకరించు చున్నారు. అయిన నీసమాఖ్య లవసర మని వారి యుద్దేశ్యము.

(ఎ) ప్రస్తుతము ఇండియా మంత్రికి హిందూ డేజ్ ప్రభుత్వమువారిమెగల అధికార మిటులే యుండవలయును.

(బి) పార్లమెంటు అధికారము ప్రాంతపులకు పూర్తి గనిచ్చివేయబడువరకును ఇండియా క్యాబినెట్ సాధారణ సలహా

(సి) ఇండియా ఆఫీసున కను ఖర్చులలో సగముకంటె నెక్కువగా బిటియూవారు భరింపవలయును.

(డి) ఇండియా ఆఫీసునుగూర్చి సంస్కరణములను నూచింప నియోగింపబడు సభలో భారతీయులకు ప్రాతినిధ్య ముండవలయును. భారతీయుల సామ్యమును గోరవలయును.

ప్రాతినిధ్యము

8. (డి) మహమ్మదీయులకు 1916-వ సంవత్సరపు యేర్పాటు ప్రకారము ప్రాతినిధ్య మొసగవలయును.

(బి) ఆరంభములో నూటికి 20 వంతుల చొప్పున భారతీయులకు నైనికోడ్యముల నియమలయును. (2) వారికి తగిన తీర్మానములను కీడేజములోనే తగినయేర్పాటు చేయవలయును.

10. (ఎ) సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగములనిమిత్తము మనుష్యులు పరీక్షకు చేర్చుకొనవలయునని కాని మతభేదములు పరిగణింపబడవని రాజప్రతినిధి కార్యదర్శులు చెప్పినందులకు వారి కెంతయు కృతజ్ఞులము.

12. (ఎ) బిటియూ ప్రజల కందటికిని, మనడేజీయ లండటికిని మన ఆశీసుములను తెలుపుట కొక సంఘమును నెలకొల్పువలయును.

ప్రతి 10 లేక 12 సంవత్సరములకును సంస్కరణ నిశ్చయార్థము నియమింపబడు సభ్యులలో తగినంతమంది భారతీయ ప్రతినిధులు లుండవలయును. అట్టి సంఘములలో మొదటికి ఈ సంస్కరణములు జరిగినవిమృట నియమింపబడు మూడవకాసన సభాకాలమునందు విచారణ చేయవలయును. తదనంతరము జరుగుచువిచారణలు ప్రతి 1) సంవత్సరములకును జరుగవలయును.

హెండర్సన్ పోగ్రోవ్ టెనాకిరం ఇంకను అంటు కొనుచునే యున్నది. నాకలో 600 టన్నుల చమురుకట్టలు ఉన్నవి. ఇవి పోగ్రోవ్ ఉపయోగమునకు ఉద్దేశింపబడినవి. కొంత మందు గుండుసాగ్రికూడ గలదు. ఇవి అంటు కొనుచో పడవ మునిగిపోయి యుండెడిది. నదిమీద నాకల పోకలకు చాలకట్టలుగనుండి యుండెడిది. మందుచున్నచమురుచే మందుపైలనుని భయపడుచున్నది. మంటలు వ్యాపించ వండగ స్త్రీమరులలోని నీరువచ్చి పారపోయిచున్నది. ఇట్లు చేయుటచే మందుగుండు సామానుకు అసాయముకలుగ జాలదు. ఇద్దరు మంటచే గాయములను బొందిరి. వీరు వైద్యాలయమునకు గొంపోబడిరి. హెండర్సన్ గాని బిటియూవారు గాని నెలవరకు రానందున ప్రయోజితులకు చాలకట్టముగ నున్నది. వీరినిగురించి క్యాబినెట్ పంపబడినది. ప్రత్యక్షతర మింకను రాలేదు.

చెల్మసుపర్లు సరికి విందు ఒసంగబడుట
చెల్మసుపర్లు సరికి నిందాసంగుటకై కలకత్తాలో నిన్నటిదినము సాయంకాలము ముఖ్య సత్తి భవనమున కొంత మంది పరదావంగ స్త్రీలు సమావేశమైరి. ఈసభ మహిళాస మితివారి యాజమాన్యమున జరిగినది. 400 స్త్రీలు సభ నలంకరించిరి. కలకత్తాలో నున్న స్త్రీ ప్రజలు రాండ్రందరును చాల వరకు విచ్చేసిరి. కూచి బిహారు మహారాణి, నాటోరు మహారాణి క్రిష్ణగురుమహారాణి, బర్దవాజ్ మహారాణి, సంతోరాణి, కూచిబిహారు రాజమత, నయ్యంజ రాజమత, కమంతల రాజకన్య, బరోడా మహారాణి, ప్యాండర్నెక్, స్టీవర్ట్, సిక్స్, వీలరు, బోజా, వుడ్రాఫ్, మానాల, మోహా, పి ఎక్. టాగోరు, నారీరత్నములు పి. కే. రాయ్, హిల్లు తిప్పర కుమారురాణిలు సభ నలంకరించిరి. చెమ్మసుపర్లు సరికి సన్యాసవ్రతీయు సమర్పించ బడినది. తత్సందర్భమున చెమ్మసుపర్లు సతి ఇట్లు ఉపన్యసించెను. న్యాయస్థాపనమునకును, స్వాతంత్ర్య రక్షణనిమిత్తమును నైనికులు తమ ఆర్థ పాత్ర నియమల నర్పించిరి. వీరికి స్త్రీలు ఎంతయు సహాయమునర్పిరి. భారతీయు స్త్రీలు పురుషులతోబాటు యుద్ధమున సమాన భారమును వహించిరి. ఈ గొప్ప నారీరత్నముల పూతచారిత్రమును మనమునకుండు కొని ఇతర ప్రాంతస్త్రీలు గూడ వీరివలెనే పాటుపడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని. ఇట్టి ప్రేమాతిశయ కార్యముల యందు భారతీయ స్త్రీలును ఆంగ్ల స్త్రీలును మైత్రీతో సంచరించిరి. ఇచ్చుది కుభనూచకము. ఈ మైత్రీ ఆచంద్రతా రాక్షసుగ వర్ధిల్లుగాక భగవత్ భుండమున స్త్రీలు ఇంకను గొప్ప కార్యములను చేయవలసియున్నది. ఈ కార్యములనిజ యను గాంచవలె నన్న ఆంగ్ల స్త్రీలు, భారత నారీరత్నములు ధారాళముగ ఒండోరుల భావములను గ్రహించి అర్హతమై త్రితోన, పరస్పర విశ్వాసముతోను ప్రవర్తించుట ముఖ్య కసరము. వీరి ప్రయత్నములన్నియు వీరివై ఆభారపడియున్నవి. ఇదంతయు చాల లాభకరముగ నుండగలదు.

పట్టుగారి అంతర్వర్ణనవాహ శాసనము.

బెజవాడ పాతలసమృత్తి,
బెజవాడ డిశంబరు 19:—బెజవాడ పాతల బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణైతరులను నేటి సాను శ్రమ పురమందిరమున కాశ్వరరావుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద నిధియందు సమావేశమై పట్టుగారి హిందూవివాహ శాసనమునకు తమసమృత్తి తెలిపిరి. ఎం. వి. గుబ్బగావు క ఎన్. రామచంద్రరావు జలక్షి నారాయణ ఎన్. కుంభాట్లు డిశేషుడి కాత్తు గార్లు పన్యసించిరి.

కలకత్తా రంగూనుకు విమానపుతపాట:—యాకినూలునుండి బెంగాలు పోస్టుమాస్టరు జనరలు గారును హెండ్లీ పేజీ వైమానికుడగు బోర్డు గారును రంగూనులో ప్రవేశించిరి. ఇచట వీరు కలకత్తా రంగూనుకు విమానములమీద తపాలను గొంపోవుటకు గల సౌకర్యముల నరయుచున్నారు. ఇచట వైమానిక కాలను నిర్వించుటకు యోచించుచున్నారని ఈ పరిమీద వీరిచట ఇంకొక పదిరోజులు ఉండవలయును. వీరిపనులకు రంగూనుకు కొంతదూరము దూరముగ 600 చదరపుగజముల స్థలము కావలయును. వద్దాకాలమున వరదలప్రమాద ముండగూడదు.

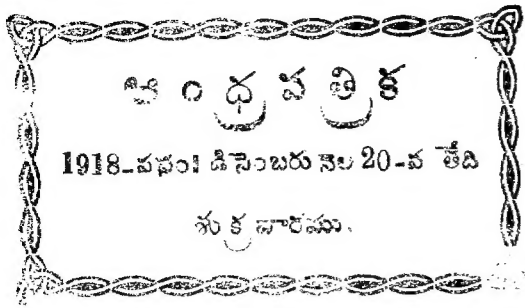
సోమనారాయరాత్రి ఇంకొకచిహా స్త్రీయంతటకొన్నది. ఇంకను మందుచే నే యున్నది. క్యాప్టెన్, చీఫ్ ఆఫీసరు, చీఫ్ ఇంజనీరులకు తక్కిన సిబ్బంది హాగికి పోయినది.

కలకత్తా రంగూనులో 330 మంది మృతికొందరి. సగులున 172 మంది పోయిరి. ఇక పురుషా, క్యాప్టెన్ క్యాప్టెన్ ముల చేతన 174 గురు పోయిరిని తెక్కింపబడినది.

Last weeks deaths in Rangon numbered 330 the average being 172, influenza and respiratory diseases accounted for 174 or half of the total.

LUCKNOW, December 19.
A Durbar is being held at Government House to-day to present certificates, sanads and gold watches to those who have rendered war services in the United Provinces.

Bombay, December 20.
Mrs. Gaunt, wife of Commander-in-Chief of his Majesty's ships and vessels, East India station, performed yesterday the ceremony of launching H. M. S. "Kennery" at R. L. M. Dockyard, Bombay. Admiral Gaunt and a number of R. L. M. officers were present in the occasion. The "Kennery" is the third of the type of small steamers which the Government have recently undertaken to build for service on India coasts. The first of these was launched at Kidderpore Dock about four months ago, the second was launched by Lady Willingdon in September at the R. L. M. Dockyard, Bombay. The "Kennery" is a sister ship. Its dimensions are 125 feet by 23 feet by 12 feet 6 inches and is roughly 540 tons displacement and has a speed of nine knots. It has been built in R. L. M. dockyard Bombay, under the superintendence of Mr. E. P. Newham, Chief Constructor.

ఆరోగ్యాధికారిని వేదిక

స్వానిటరీ కమిషనరుగారి 1917-వ సంవత్సర నివేదిక మీ మాకు నైదుమాసము లాలస్యముగ బయలు వెడలెను. ఇందుకు, ఆయా మండలాధికారులు సుస్థితేయుటయే కారణమని తెలుపబడినది. ఇందు ముఖ్యముగ గోదావరి గవర్నమెంటు ఏజెంటుగారును, బళ్లారి కలెక్టరుగారును ఆలస్యమున కెక్కుడు కారకులయిరి. ఏ.సి. యస్. ఉద్యోగుల సామర్థ్యమున కిది యొక నిదర్శనమని నమ్మజాలము. గతవత్సరపు ఆరోగ్య మతి మర్దక యందుండెడి. నివేదికమున జాపబడిన సంఖ్యలు భయోత్పాతకారణ మగుచున్నవి. కలగా, మసూచకము, ప్లేగు, జ్వరము, మొదలగు జాడ్యములన్నియు 1916వ సంవత్సరమునకన్న నధికవ్యాప్తి జూపినవి. ఈ వత్సరపు సంఖ్య లజూచిన, మరింత హెచ్చుదల గన్నట్లుటనిజము. వాగరిక మిపుడు విశేషముగ హెచ్చిన దని తలంచుచున్నాము. అట్టి తటి మానవసౌఖ్యము పెంపొందుటకు బహులు, అనారోగ్యము దుఃఖము హెచ్చుచుండుట జూడ, ప్రదురాధికారు సూచించినటుల హిందూ దేశమున నిజ మగు సభివృద్ధి సమకూరుచున్న గాయని సంకల్పించవలసివచ్చుచున్నది. వైద్య శాస్త్రము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞున మభివృద్ధి జెందుచున్న కొలదియు, ప్రావచితసౌఖ్యమునకు మార్గము లధికముగ నన్వేషించబడుచున్నది. పాశ్చాత్య దేశములందు రాను రాను మరణముల సంఖ్య దగ్గుటయు, ఆరోగ్యము హెచ్చుటయు, పొధించుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో, హిందూ దేశము మాత్రము నానాటికి రోగభయవృష్టయై, ప్రజారోగ్యము క్షీణించి, మరణముల సంఖ్య హెచ్చుచుండుటకు కారణ మెద్దియో గమనించుట భవ్యము.

ఇందుకు కారణము, స్వానిటరీ కమిషనరుగారి నివేదికపై ప్రభుత్వమువారు గావించిన విమర్శనమున సూక్ష్మముగ గనిపించుచున్నది. “వర్షములు కురియుచోవుటచేతను, ఆహారపదార్థముల ధరలు హెచ్చుటచేతను, కాలమానము ఆరోగ్యప్రవర్ధమున కనుకూలముగ లేదు” అని ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. ఆహార పదార్థముల ధరలు హెచ్చుటకును అనారోగ్యము వృద్ధియగుటకును సన్నిహితసంబంధము గలదని, ప్రభుత్వమువారి విమర్శనవలన గన్నట్లుచున్నది. ప్రజలకు, దేహబలము నొసగెడి ఆహారము దొరకకుండుటచే, అనారోగ్యము వృద్ధియగుచున్న దని స్పష్ట మగుచున్నది. బీదరికమే, దేశానర్థకమునకు మూలకారణమని, నుజువుట కేమాత్రము సందియ ముండ నక్కరలేదు. ఈసత్యమును, దాదాభాయి కారోజీ మొదలగు మహానుభావులు తమ జీవితకాల మంతయు, ఎడతెగకుండ ప్రకటించుచునేయుండిరి. దారి నాక్యముల సత్య మిపుడు ప్రత్యక్షముగ దృగ్గోచర మగుచున్నది. యాభ్యమునకు రెండు పదుల బియ్యము ముచ్చుచుండ, బీదలు తమ జీవనయాత్ర నెటుల జరుపుదురో యూహించవలవి గాకున్నది. దేహమునకు పుష్టి నిచ్చెడి

ఆహారము లభింపనంతవరకు, ప్రజల శరీరము లెట్టి రోగముల దాడి నైనను నెమర్కొన లేక, దానికాహుతి యగుచుండును. అంటురోగము లిట్టి శరీరములలో సులభముగ ప్రవేశించి సంక్షోభ పెట్ట గలుగుచున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో మరణముల సంఖ్య యధిక మగుటలో వింత ఎద్దియును లేదు.

ప్రస్తుతదుస్థితి కొంతకాలము కొనసాగినచో జాతీయ వినాశము జరుగక తప్పదు. అందుచే సమస్యలలో కెల్ల ముఖ్యసమస్య, ఆహారసమస్య యగుచున్నది. ఈ సమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడిన గాని, మానవులను నిష్కరుణతో పీల్చి పీల్చి జేయుచున్న రోగములు నివారణ గానేరవు. వైద్య మెరుంగుటతో ఆరోగ్యసమస్య పరిష్కారము గానేరదు. ఆరోగ్య సమస్య యనిన, ఆహార సమస్యయే. ఆహారసమస్యను సంతృప్తికరముగ పరిష్కరించుటకు సరియగు ప్రయత్నములు జరుగుటలేదు. ఇక ముందయినను, జరుగునని యాధిక దెలుపుట కాభారములు గానరాకున్నవి. ప్రజలీ విషయమై శ్రద్ధ వహించి, ప్రభుత్వము వారిని పురికొల్పి, వారితోడ్పాటుతో దారిద్ర్యమును తొలగించుటకు ప్రయత్నించిన గాని, ఈ దుర్భర దశ నివారణ గాజాలము. నివేదికయందు సూచించబడిన మరణముల సంఖ్య సరియైనది గాదని, అధికారులే దెలుపుచున్నారు. సరియగు సంఖ్యలు వంపబడక బోవుటచే, మరణము లొకను అధికముగ నుండెనని యూహించవచ్చును. సరియగు సంఖ్యలను ప్రచురించుటకు, ప్రభుత్వమువారి కేర్పాటులజేయుట ముఖ్యవసరము.

మరణముల సంఖ్య జూచిన, పెద్దపట్టణములలో మరణముల సంఖ్య అధికముగ గన్నట్లుచున్నది. రాధాకమల ముఖర్జీగారు దెలిపినటుల, పట్టణములస్థితి ఆరోగ్యము పెంపొందుట కనువుగ నుండుటలేదు. గాలి వెలుతురు తిన్నగ వ్యాపించని, బహుజనాక్షీప్తమైన గృహములలో, ఆరోగ్య మభివృద్ధిజెందుట దుష్కరము. అందుచే, గ్రామములనే, నెక్కుడు సౌష్ఠవపరచి, గ్రామజీవనమును సౌఖ్యవంతము జేయుటకై, కృషిసంబంధ విద్యాధికుల ధర్మ మని స్పష్టమగుచున్నది. ఈ రాజధానిలో, నివేదికవత్సరమున కలరామూలమున మరణముల సంఖ్య 16735 నుండి 58939 వరకును, మశూచికము వలన 21,908 నుండి 34,958 వరకును, ప్లేగువలన 11498 నుండి 24,708 వరకును, హెచ్చినవి. జ్వరముల క్రింద 321,902 మందియు, మిగిలిన కారణముల క్రింద 475,175 మందియు చనిపోయిరని తెలుపబడినది. పసివారల మరణములు మండలములలో 1000-కి 194 ను, మ్యూనిసిపాలిటీలలో 246 ను కాన్పించుచున్నవి. రాజధాని మండలములలో జననములు 1917-సంవత్సరమున 1,201,597 నుండి 1,295,078 వరకు తగ్గినవి. మరణములు 875,013 నుండి 1,049,545, వరకు హెచ్చినవి. దీనినిబట్టి 1000-కి 26 మంది చనిపోయినటుల లెక్కింపబడినది. సరియగు సంఖ్యలు బయలు వెడలెనేని, ఇంకను భయమున కెక్కుడు కారణ మేర్పడును. మరణముల సంఖ్య యింతటి యాధిక్యత జూపుటకు, తగిన వైద్య సహాయము లేకుండుట యొక కారణమని యంగీకరింపబడినది. అల్లోపాతిక్ వైద్యులు లభించనిచో కొల్లలుగ నున్న ఆయుర్వేద వైద్యుల కేల ప్రోత్సాహ మొసగ గూడదో దోచకున్నది. ఆరోగ్య మభివృద్ధి గావించుటకు మూడు ముఖ్య సాధనములు గాన్పించుచున్నవి. పాశ్చాత్యవిధానపు

వైద్యులతోబాటు, ఆయుర్వేద యునానీవైద్యుల సహాయము గైకొనుట ప్రథమమార్గము. రెండవ మార్గము, దేశదారిద్ర్యసమస్యను పరిష్కరించి, ప్రజాసామాన్యమునకు పుష్టి నిచ్చెడి ఆహారము సులభముగ లభించుట కేర్పాటుల గావించుట. మూడవమార్గము, ఆరోగ్యవిధులు ప్రజాసామాన్యమునకు సుబోధమగుటకు, వారికి ప్రారంభోచిత విద్యను గలపుట. ఈ మూడు మార్గములను, ప్రభుత్వమువారి కే కాలముం దవలంబించుచో, ఆరోగ్యసమస్య పరిష్కార సాధ్య మగును. లేనిచో, స్వల్పప్రయత్నములతో నిక్కార్వము సుసాధ్యమగునని నమ్ముట కేమాత్రము విలుండదు.

నాకాసంగ్రామము ప్రదర్శనము

నేటిసాయంత్రం మీ ప్రదర్శనము, గవర్నరుగారిచే తెరువబడును. బ్రిటిషువారికిగల నాకాదళ ప్రాబల్య మే యితరజాతికిని లేదనుట విదితము. కాని, యీ సంగ్రామమున నాకాయుద్ధ మంతగ గాన్పించలేదు. ఇందుకు కారణ మూహించుట సులభము. జర్మను నాకలు వెలుపలికి రాకుండుటచే, బ్రిటిషువారి నాకాసంగ్రామచాతుర్యము గనబడుట కవకాశము లేకబోయినది. కాని, బ్రిటిషువైద్యముతోబాటు, నాకాదళమును తన పనిని సక్రమముగ నిర్వహించుట చేతనే, యీ యుద్ధము జయప్రదముగ ముగియుటకు విలయ్యెను. జర్మనీ నాకలు బయటపడుటకు వెలుచుటచే, జలాంతర్గాముల మాత్రమే రహస్యముగ సంచరించుచుండెను. జలాంతర్గాముల ప్రాబల్యమును, అగ్గనాకాదళ మడచివైచెను. సైనిక నాకలును, వర్తకనాకలును ధారాళముగ ప్రయాణము జేయుటకు, అగ్గనాకాదళమే తోడ్పడెను. నాకాదళపు శౌర్యము, ప్రజల దృష్టికథమునకు గోచరింపక బోయినను, అది మిగుల ప్రశంసాపాత్రమని తెలుపుటకే, నేటిప్రదర్శనము తొపెట్టబడెను. అగ్గనాకాదళపు శౌర్యమును వీక్షించుట కీ ప్రదర్శనము చక్కని చువకాశ మొసగుచున్నది. ఇతిమిగత, యిండుమూలమున వచ్చెడి ద్రవ్యము రెండుక్రాసు సంఘనిధికి జేరును గనుక, మద్రాసు పౌరులు చూచి యానందించుట ధర్మము. ఈ పటములు లండనులో జూలై నెవ్వింబరు నెలల మధ్య ప్రదర్శింపబడెను. వీటిలో 52 పటములు బెన్సెట్టుగారిచే కొనబడి, వార్తా ప్రకటనసంఘమువారి యధీనమునం నుంచబడెను. అవి నేడు ప్రదర్శింపబడును. వీటిలో నాకాయుద్ధ విచిత్రము లన్నియు గాన్పించును. జీబ్రూజ్జివద్ద విండిక్టీపు అను నాక చూపిన శౌర్యకార్యములు ప్రదర్శింపబడును. ఉత్తరసముద్రమును బ్రిటిషు నాకాదళ మెటుల రక్షించినదియు, జూపబడును. జలాంతర్గాముల నెటుల భస్మీకరణము గావించవచ్చునో ప్రదర్శింపబడును. డిప్టాయరులు కనబడకుండ కృత్రిమముగ మంచు నెట్లు విడుచునో, వైద్యనాక లెటుల ధ్వంసము గావించబడెనో, సముద్ర గతుల యిన వారిని రక్షించుటకు రెడ్క్రాసుసంఘమునా రెటుల కృషి సలిపిరో, మొదలగు పటము లన్నియు ప్రదర్శింపబడును. ఈ కార్యము వల్లసిటి బోర్డువారి యాజమాన్యమున జరుగుచున్నది. పౌరులీ ప్రదర్శనముపై తగిన యభిమానము జూపెద రని విశ్వసిం చెదము.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు:

సివిలు సర్వీసువారి ప్రాతికూల్యము బాంకిపూరులో ప్రచురించబడుచున్న సర్వీసులకు ప్రతికూల నోకచిత్రలేఖ గావించుచున్నది. సివిలు సర్వీసు సంఘకార్యదర్శులగు మిల్నీగారు, బీహారు రాష్ట్రపు సోదర సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులకు రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి యొక లేఖను వ్రాసిరి. అందు నాల్గు ప్రశ్నలను గురించి:

(1) సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులు సంస్కరణవిధానము గూర్చి తమ యభిప్రాయము ప్రత్యేకముగ చెబుటకు, ప్రభుత్వమువారి యంగీకారము గోరుట యవసరమా? (2) రాజ్యాంగసంస్కరణములవలన, సివిలు సర్వీసు వారి జీతమునకు భంగము కలుగునా? అటులయినచో వారి జీతమును కాపాడుట కెట్టిచర్యకు గడంగవలెను? ఈ చర్య విషయమై మిగిలిన రాష్ట్రములవారితో సంప్రదింప వలయునా లేక విడిగా తనిచేయవచ్చునా? (3) సివిలు సర్వీసు వారందరు గలసి విజ్ఞాపన సంపాదనా? (4) నూతన పరిస్థితులు బాధకరముగ దోచునని, పరిశీలన కాలమువలన కును ఉపకారవేతనము దీసికొని సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు పని జాలించుకొన వలెనా? ఈ ప్రశ్నలకు జవాబుల గోరుచు, వీరొక ప్రకటన సంపాదింపెను.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములచే, సివిలు సర్వీసు యుద్యోగుల కెక్కుమంది ప్రయోజనములు సత్వ దూరము. ఒకవేళ, ప్రజలసౌఖ్యము నిమిత్తమై, సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులు తమ హక్కులను గొన్నింటిని వదలివేయ వలసినచో, సంతోష పూర్వకముగ వదలివేయుట ధర్మము. అల్ప సంఖ్యాకుల యధికారము, ప్రజల సౌఖ్యమునకు భంగకరముగ నుండకూడదు. కాని యీ మాత్రము స్వల్పత్వమునకై నను, సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులంగీకరింపకపోవుట, వారికి ప్రజాభ్యుదయము వల్లగల విముఖతను సూచించుచున్నది. ఇట్టి యధికారులే, భారతీయులకు స్వపరిపాలనాశక్తి నొసగవలయునని, మాంటాగూగారు నిరూపించుచున్నారు. భారతీయు లీ విషయమై తమ యసహన నిద్రను జేరెదలెను. మిల్నీగారి ప్రకటన ప్రకారము, భారతీయుల భయమునకు తగిన యాధానము, భారతీయుల ప్రతిభలను చూపుచున్నది. ఆంగ్లేజాధికారము మిల్నీగారి ప్రకటన మొత్తటి హాకరమోగవలెనని, కాంగ్రెసు సభవారు గోరిన సంస్కరణములను సభలము గావించుట శ్రేయస్కరము.

ధిల్లీ కాంగ్రెసు సభ

ఈ సభకు సంయుక్త రాష్ట్రముల రయితలు సేకులు వెడలెదరని తెలియుచున్నది. వీరి మార్గమును ఇతర రాష్ట్రముల రయితలు లవలంబించుట యవసరము. ఇందుకు తగిన ప్రయత్నముల నితర రాష్ట్రములు గావించెద రని యూహించెదము. కాంగ్రెసుసభలో, చక్రవర్తిగారి కొక విజ్ఞాపన నంపుటకు తీర్మానించబడు నని తెలియుచున్నది. ఈ విజ్ఞాపనలో, కాంగ్రెసుసభవారు యుద్ధవిజయమున కభినందనముల చెబుచు, చక్రవర్తిగారు హిందూ దేశమున నున్న పుణ్యదేవాలయములను సభలము గావించవలెనని, గోరెదరు. హిందూ శాసనముల స్పష్టముగ చెబుచు, నొక విజ్ఞాపన పార్లమెంటు సభవారి కంపెదరు. ఈ రెండు విజ్ఞాపనలను, కాంగ్రెసు రాయబారులు స్వయముగ దీసికొని పోయి ఆంగ్లేజ్ దేశమున నొసగెదరు. బ్రిటిషుదేశీయులకు, భారతీయములకు గూర్చి తేటపరచుటకై, 50 మొదలు 100 మందివరకును భారతీయ ప్రతినిధులు చేరి లండ

నులో ప్రత్యేక దేశీయ మహాసభను జరుపుటకు ధిల్లీ కాంగ్రెసులో తీర్మానించబడును. ఈ తీర్మానముల సాఫల్యముపై భారతదేశపు భావిభాగ్యోదయ మాధారపడి యుండును. ఈ వత్సరపు కాంగ్రెసు మిగుల ప్రాముఖ్యమయినది. భారతీయ ప్రముఖు లెల్లరును కాంగ్రెసుసభ నలంకరింప వలసిన యవసరము గలదు. ఆంగ్లేషీ సమయమున తమ ధర్మమును నెరవేర్చు గోరుచున్నాము.

కీర్తిశేషులగు శ్రీ ఆనెగొండి రాజాగారు ఆనెగొండి సుభానాథీశు లగు శ్రీమంతు రాజాశ్రీరంగదేవరాయల వారు ఈ నెల 10-వ తేదీ మంగళవారము రాత్రి పరలోకగతులై రని తెలుపుట కెంతయు చింతిల్లుచున్నాము. వీరు కృష్ణదేవరాయల పంతులవారు. ఆంధ్ర భాషా పోషకులు. మధురగా జరిగిన ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు కథ్యక్షులై, తమ ఆంధ్రభాషాభిమానము గలబటదిరి. వంశీతుల నాదరించుటలో వీరు మిగుల కీర్తి పడసిరి. వీరు విజయనగరాధీశుల పంతులు లగుటచే వీరి సురక్షము ఆంగ్లేషులకు మిగుల విచారము గలిగించక మానదు.

వంగదేశ శాసనవిరూపణసభ.

కలకత్తా, డిశంబరు 19:— వంగదేశ శాసనవిరూపణ సభయొక్క సాధారణసమావేశ మొకటి నేటి యుదయము గవర్నమెంటు యందరహస్యము జరిగింది. రాజాబు ప్రభువు గారు ఆగ్రాసాధిపత్యము వహించి, సభయందు చర్చింపవలసిన విషయములు కొద్దిగ నున్నందున ఒకటిన్నర గంటకాలము సభజరిగింది. అందు చర్చింపబడిన విషయములలో ప్రాగుటకు మాన్పించుటకు చేయబడిన తీర్మానము ముఖ్యమైంది. ప్రశ్న కాలమున మానసియులగు ప్రశ్నోద్ద కృష్ణరాయ గారు విద్యావిషయమును గురించి ప్రభుత్వమువారి నడిగిన ప్రశ్నకు 1917 సం॥ ముందు విద్యాభివృద్ధికిగాను రాజధాని యందు 9½ లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టబడినదని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినది. ఆవశ్యకతలను ధరింప విషయము అనుగబడిన ప్రశ్నకు దొరకనము ఇతరతరపుల ధరింపవలెనని చేయబడిన ప్రయత్నములను తెలుపు, రాజధానినండి ముఖ్యధాన్యములను ఇతరతరపుల చోట్లకు బంపవలెననిచేయుటకు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినది.

దేశీయమహాసభ.

సంయుక్తపరగణాల ప్రతినిధులు.

అలహాబాదు, డిశంబరు 19:— సంయుక్త పరగణాల నుండి రయితలు లనెవలూ డిల్లీలోజరుగు దేశీయమహాసభకు ప్రతినిధులుగా వెళ్తురని తెలియుచున్నది. బాద్షి సాహెబ్ మానిక్ యుద్ధమున గలిగిన విజయమునకు నభినందించుచు నొక విజ్ఞాపనప్రత్యము దేశీయుల కన్ననీపురములను విశేషపరచుచు నొక ప్రత్యము పార్లమెంటువారికిని, కాంగ్రెసు రాయబారులకు లండనులో సమర్పించుటకు నొక తీర్మానము దేశీయ సభయందు చేయబడు నని తెలియుచున్నది. దేశీయమహాసభాసమావేశ మొకటి లండనులో జరుపుటకు సమయము ఒకతీర్మానము చేయబడును. వీరివలన ఆంగ్లేషులకు మనదేశ స్థితిగతుల పట్ల అభిమానము మాత్రుటకు సాకకాశము గలుగునని సభవారి అభిప్రాయము.

బొంబాయి కాన్ఫరెన్సులో శ్రీలంకా గూడ సభ్యులుగ నియమించవలయు నని ఆర్. ఎన్. నానాభాయ్ గారు పాదించిన తీర్మానమును ఆలోచించుటకు బొంబాయిలో శ్రీలంకా సభ గావించిరి. పీరిక్ సతి. ఎం. కన్నెట్టి అధ్యక్షత వహించింది. హిరాబీతాతసతి ఈక్రింది తీర్మానము నుపపాదించెను. 1888 సం॥ బొంబాయి మునిసిపల ఆర్డర్ 816 అను బంధముచే బొంబాయిలో శ్రీలంకా కాన్ఫరెన్సు సభ్యులుగ నియమించవలయునని నిర్దేశము కలుగుచున్నందున ఆ అనుబంధమున సవరణజేసి అట్టి నిర్దేశము ఏమియ్యవలెనందగ జేయవలయునని బొంబాయిశ్రీలంకా కోరుచున్నాడు. పూర్వరశ్రీరామాబాయి ముదదునతియు ఆనతికాబాయియు ఈతీర్మానమును ఆనువదించిరి. తీర్మాన మంగీకృతమాయెను. సభకు 200 శ్రీలు వచ్చిరి.

వృత్తాంతములు

అగాఖాను హాకీ క్రిడలు పూజాగరమున ప్రారంభమైనవి.

మెకానికలు ఇంజనీయుల సంఘ మొకటి బొంబాయి నగరమున నెలకొల్పబడినది.

బ్రిటిషుదేశీయ సామానులు:— బ్రిటిషుదేశీయ సామానులకు కొనదలచినవారిపుడు బాహుముగ వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చునని ఇండియా మంత్రిగారు ప్రకటించిరి తెలిసినది.

యుద్ధమున పనిచేసినవారి కందరికి విరుదులను యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చి నత్కరించుటకు సంయుక్తపరగణాల ప్రభుత్వమువారు నేడొక దర్బారును గవర్నమెంటు భవనము నందు జరిపెదరు.

బొంబాయి పోలీసు కమిషనరు:— విస్సెంటుగారు 9 నెలలు ధక్ఖోసెలవు పుచ్చుకొనిరి. జనరల్ నెలలో వెల్లెదరు. గత 6 సంవత్సరములలోను ఆయన నెలపుడు పుచ్చుకొననేలేదు. ఆయన రాజద్రోహపురములను వెల్లుపుటలో చాల పని చేసిరి.

కీర్తిశేషులగు ఫీరఖాయి గారు:— 18 వ తేదీ యుదయమున బొంబాయి నగరమున అల్లుల హుస్సేను ఆదర్శు ఫీరఖాయి గారు మృతికొనిరి. ఇతడు 18 ఏండ్లు బొంబాయి మ్యూనిసిపల కమిషనరుగా పనిచేసిరి. శాసనసభలో 6 ఏండ్లు సభ్యులుగా నుండిరి. వీరొక రైల్వేకంపెనీకి డైరెక్టరు.

బొంబాయి పురపాలకసంఘము శ్రీలంకా గూడ సభ్యులందుకై తేప్పకొనలెనని వాల్మీకు గారు పాదించిన తీర్మానమును యోచించుటకు 18-వ తేదీ బొంబాయిశ్రీలు సభచేసిరి. కన్నెట్టిగారి సతి అధ్యక్షత వహించెను. 200 మంది శ్రీలు సభకువచ్చిరి. శ్రీలంకాగూడ కాన్ఫరెన్సు సభలో చేర్చుకొనునట్లు బొంబాయి పురపాలక సంఘశాసనమును మార్చవలెనని తీర్మానము చేయబడినది.

“మెనానెరీ” అను హిందూకు కంపెనీవారి నొక కొన్నిదినములక్రిందట రంగూరు చేరుకు చేరుకు. రంగూరు నదియందు బర్మాఅయుజకంపెనీగట్టును కెయరుగ ఈ నాక యుండగా నిన్నటియుదయము నాకకు నిప్పులుకొని కాలపోయెను. ఇంగ్లండునుకుపోవు ప్రమాదముతో గతసోమవారము ఆనాక బయలుదేరవలసి నుండెను ఎరువు నిప్పులుకొనినెనో కారణము తెలియదు. ఇద్దరు వానినూ ఆజ్ఞాప్రకారము గర్భింపక తిరుగబడిరి ఓడయజువారి ఆవానిమలపై కేసుచేసెను.

బెల్గిడియరు మందిరమున రాజ ప్రతినిధి గారును మరతరులను బిరుదప్రదానోత్సవసందర్భమున సమావేశమైరి. నైటుచుట్టు బిరుదచిహ్నములు (సర్) ఈక్రిందివారల కొసంగబడిరి:— సర్. బి. సి. మిత్తరు. సర్. డి. టి. సర్వాధికారి, సర్ నీల రతక్ సర్పాడు, సి. ఎన్. ఐ. బిరుదచిహ్నము లీక్రిందివారల కొసంగబడినవి:— వెంబి, బోకోబాస్, సి.వి.ఇ. బిరుదచిహ్నములు బొందినవారు:— హర్షూ, అర్విక్ బ్రిగేడియరు జనమ స్త్రీంజి వారిరాముగోయెక్ కా. ఈచిహ్నములన్నియు ముగిసిన పిదప అందరకును విందొసంగబడినది. నిన్నటికోబాస్ గాజువతి నిధిగారు కాసీపూరు, ఇసాపూరు ఆయుధ (కేటప్పులు మొదలగాగల) కర్మాలయమును సందర్శించిరి. జనరలు ఎం.సి, సర్ థామసు హాలండుగారు రాజప్రతినిధిగారికి కర్మాలయమున నున్న వాటి నన్నిటిని చూపిరి. పిటి నన్నిటిని చూచి రాజ ప్రతినిధి గారు ఆనందించిరి.

బాబూ బిషిచు చంద్రవారుగారు

పాలాగారు డిల్లీ నగరమునకు రాగాడదను ఆంక్షును తొలగింపవలసినది ధిల్లీలో కాంగ్రెసుసభ జరుగు నని ధిల్లీ ఫిపు కమిషనరుగారికి చెప్పుట కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారు తంఠివార్త నిచ్చిరి. అందులకు కమిషనరుగా రిట్లు ప్రత్యుత్తరము సంపిరి.

“16-వ తేదీగల మీ తంఠివార్త చేసినది. ఆంక్షును తొలగింపవలెనని పాలాగారు స్వయముగ వ్రాసినగాని ఏమియును చేయవలెనని. ఆయనయైన తంఠివార్త నియమింపడు. ఈ త్తరమును వ్రాయవలెను.”

విరోధాన్ని దృఢీకరించుము

(రైతు విజయ)

ఇంగ్లండు

భారతదేశమునకు వచ్చు విమానము.

లండను, డిసెంబరు 18:— లండను నుండి హిందూజేత మానకు జనరలు మెకీనగారు నడపుచున్న విమానము పిసా పురము చేరినది. దారిలో వాతావరణము బాగుండనందున ఆ లస్య మయ్యెనని వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

ప్రజల రాకపోకలకు నాకలపర్చుట.

లండను, డిసెంబరు 18:— ప్రస్తుతమున్న నాకలసంఖ్య ననుసరించియు, యుద్ధమున పనిచేసియుండిన వైనికులను వారి వారి జేతనులకు పంపు నవసరము ననుసరించియు ప్రస్తుతము రాబోవు శిశిరమునకు వజరు ప్రజల రాకపోకలకు నాకలదొర కవని వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

మిల్నరు ప్రభువు రాజీనామా.

లాహారు, డిసెంబరు 18:— మిల్నరు ప్రభువు గారు రాజీనామా యిచ్చుటలేదని డెయిలీ క్రానికలు ప్రతీక తెలుపు చు సాంఘిక సమస్యలయందు వారి యుత్సాహమును, గొప్ప భావములను హద్దించుచు ఈ భావములు ఆచరణమునకు తెచ్చు ట కనకూలముగల స్థానమునకు బోవుటకు గాను మిల్నరు ప్రభువు గారు యుద్ధ కార్యాలయమున తమ స్థానమును వదలుకొని వచ్చునని నూచించుచున్నది.

విమానదళము.

లండను, డిసెంబరు 18:— విమానదళమునందు ఇండి యాదేశములు చాలకుండి గలరు. వాయువ్య సరిహద్దునందు 2 స్క్వాడ్రనుల విమానదళము చాల నుపయోగించినది. ఇండి యా దేశమునందు దక్క ప్రయాణసాధనములతో పాటు రక్షణ సాధనమును ప్రయాణ సాధనము నగు విమానదళము గూడ ముఖ్యముగా నుండవలెను. బొంబాయి నుండి కలకత్తాకు రైలు మీద కనీసము 46 గంటలైనపట్టును. విమానముగంటకు దామా డాను 70 మైళ్లు నడుచు ననుకొన్నను బొంబాయి నుండి కల కత్తాకు 17 గంటలలో వెళ్ళగలదు. బొంబాయి నుండి సింధుకు 48 గంటల సమయము లేకుండ 14 గంటలలోను కరాచీ నుండి ఢిల్లీకి 10 గంటలలోను విమానముమీద వెళ్ళవచ్చును. మొదట ఢిల్లీ నుండి సింధుకు విమానములను నేర్పరు ప ద గు ను. రంగూను నుండి మాండలే చిట గాంగుల మీదు గ కలకత్తాకు విమానములను నేర్పరచిన బర్మావారిచిత తొల గును. విమానముల నేర్పరచిన వేసరిలో ప్రభుత్వవర్గమువారు కొండలకు వెళ్లువిషయమున గూడ చాల నులుగును. కాన కర్వకారణముచేతను ఇండియాదేశమున వెంటనే విమానదళ ము నేర్పరచవలెను.

లండను, డిసెంబరు 18:— హ్యాండ్లీ పేజీ : మానము వై కాకుచున్నది. ఇది లండను నుండి ఇండియాకు బయలుదేరినది. వాతావరణము ప్రతికూలముగ నుండుటచే ప్రయాణము కొంచె మాలస్యమైనది. జనల్ మాక్లిన్ గారు దీనిని నడపుచున్నారు.

ప్రాన్సు

విల్సనుగారు - ప్యారిసు

ప్యారిసు, డిసెంబరు 17:— హేవా ఏజెన్సీవారిట్లు చెప్పుచున్నాయి:— ప్రెసిడెంటు విల్సను గారికి కారిత్య ప్యారిసు నగరమున సుందరించు కాలము నిన్నటితో పూర్తి యయ్యెను. ఆ విషయమున హ్యాంప్టలు డివిల్లీ వద్ద గొప్పఉత్స వము చేయబడెను. అది ఎన్నటికిని మఱవదగినది కాదు. ఆ సమయమున విల్సనుగారు తోడి ప్రజాప్రభుత్వ రాష్ట్రమును గూర్చి చెప్పిన ప్రశంసావాక్యములు చాల ఉదారవంతములు. ఆసమయమున వారు జర్మనీ యందగపు బుద్ధిని పూర్తిగ ఖం డించిరి. పరానువారి కార్యదీక్షను స్తుతించిరి. మిత్రమండలి సం యుక్త రాష్ట్రముల విధాన మొక్కటిగ నుండుటకు చిన్నాము లు తెలిపిరి. శత్రువులు బుద్ధిపూర్వకముగ పరాను తెల్ల కుము దేశములకు గరిగించిన యవారసత్వములను ఆమెరికలు పూ ర్తిగ నెఱుగుదురు. జర్మనీయే విజయముంది స్వామి మను గంటియుండిన ఆమెరికా స్వేచ్ఛను హక్కుస్థితి నొందియుండును.

తమకు చేసిన గౌరవమునకు పెసిడెంటుగా రెంటే నియు సంతసించిరి. తన జీవితమందలి అతి ప్రాముఖ్య విష యములం దిది యొకటి యని తామెల్ల కాలమును భావకముంచు కొనెద మని వారు చెప్పిరి. హ్యాంట్లు డివిల్లీ వద్ద ఉత్సవము పూర్తికాగానే విల్సనుగారు క్లెమెంకో గారితోడను, వెనెజ లానుగారితోడను, జనరలు పెర్సింగుగారితోడను పృత్యేక ముగ మంతనముండిరి.

ఇటలీ రాజుగారు రాబోవు వారములో ప్యారిసును జూడవచ్చెదరు. అల్బర్టు రాజుగారిని గౌరవించుటకు చేసిన యేర్పాటులే వారి నాదరించుటకును చేయుచున్నవి. వారు క్యాబిడీ ఓర్వేసులో విడిసెదరు. విల్సనుగారు రాజుగారిని జూడబోయెదరు గాని ఉత్సవములలో నుండరు.

ప్యారిసు, డిసెంబరు 17:— మరల ఎన్నికలు జరుగు లోపల పరాను శ్రీల స్వత్వములు గృహీతబడవలయు నని నె నేటునకును ఛేబరునకును ఆ సేకదంభాస్త్రాలు వచ్చుచున్నవి.

విల్సనుగారి సన్మానము.

పారిసు, డిసెంబరు 18:— హేవాను వార్తాసంఘము వారిట్లు ప్రకటించిరి:— నిన్నటి మధ్యాహ్నము మూల ఘాట గారు విల్సనుగారికి సందర్శించిరి. ఘాటగారు యువై టెడ్ ట్రేట్సును సందర్శింతురుగాకమని విల్సనుగారు కోరిరి. అనంత రము విల్సనుగారు ఆమెరికను రాయబార వర్గస్థానమున నొస గబడిన స్వాగతమును స్వీకరించిరి. ఈ స్వాగతమునకు 400 మంది ప్రముఖులు వచ్చియుండిరి.

సంధిమహాసభ.

పారిసు, డిసెంబరు 18:— సంధిమహాసభ జనవరిమాస మున ప్రథమవారమునందు తప్పక జరుగునని నిన్నటిదినము ప్రక టింపబడెనని హేవాను వార్తాసంఘమువారు తెల్పుచున్నారు.

జర్మనీ సేనలను దీసివేయుట.

పారిసు, డిసెంబరు 18:— హేవాను వార్తాసంఘము వారిట్లు ప్రకటించిరి:— నిన్నటిదినము ప్రతినిధులసభయందు జర్మను సేనలను దీసివేయుటకుగూర్చి సంధిమాత్రములం దేమియు లేకుండు సందర్భమున ఒకరు ప్రశ్నింపగా యుద్ధకార్య ఉప కార్యదర్శి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఆయన చెప్పబడిన ప్రధాన విషయములు చాటునని సేనాధిపతులకు తోచెననియు, ఈ సమస్య మిత్రమండలివారి కందరికీ ఆసక్తియించి యుద్ధవిషయ సమగ్రయనియు చెప్పిరి. సభకు మఱుల వాయిదావేయుటకు 810 మంది ఆనకూలముగను, 175 మంది ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి.

యుద్ధబహుమానము.

పారిసు, డిసెంబరు 18:— యుద్ధమునందు పరాను సేనలో పనిచేసిన ప్రతి వైనికోదొడ్డికిని, ప్రతి వైనికునికిని యుద్ధబహు మానముగా ఆతని పేరును, సేనయందు ఆతనిస్థితియు చెక్కబడి యున్న ఒక శిరకరచము ఈయబడునని ప్రధానమంత్రియగు క్లెమెంకోగారు ప్రకటించిరిని హేవాను వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ

ఇటలీ సేన.

పారిసు, డిసెంబరు 18:— ఇటలీ సేనలను తీసివేయుటకు స్థితులొకను బాగుపడలేదని ప్రధానమంత్రియగు ఆల్లాండ్ గారు ప్రకటించిరిని హేవాను వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

ఆఫ్రికా

లండను, డిసెంబరు 16:— జనరలు వాండే వెంటరుగారు పంపిన కాకితములలో జర్మనుదళమునందలి 820 యూరోపి యనులును, 2000 ఆఫ్ఘానిలును రెండు తుపాకులతోడను 80 మగధిరంగులతోడను ఎట్లు తప్పించుకొనిపోయినదీయు వివరింప బడెను. వారు రోప్రానామార్గమున పోర్చుగీసు తూర్పుఆఫ్రికా లోనికి పోయిరి. ఆహారములేదు. మంచు సరిపోయెను. అలసి పోయి కడు నుక్కియుండిరి. కాని వారు పోర్చుగీసువారి

ప్రదేశములను తిరిగి పట్టుకొనగలుగుటకులన ననేక ఆయుధము లను బొంది మరల యుత్సాహము నొందిరి. అయినను వారు మన హతశేషులలో చాల గట్టివారు. ఉత్తములు. పోర్చుగీసు తూర్పుఆఫ్రికాలో యుద్ధము జరిగిన ప్రదేశము పరానుదేశీ మంత యున్నదని వాండే వెంటరుగారు చెప్పిరి కాని అచటిదేశీ యులు బోబడక తిరుగుబడుచున్నారు. ఇంచులకు తాను రెండు మార్గముల నాలోచించెను. శత్రువులు తిరిగి జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాలో ప్రవేశింపకుండ జేయుట, వారిని మిక్కిలి తర చుగ నెదిరించుచుండుట. అతిథిట్లు చెప్పచున్నాడు.

1916, 1917 సంవత్సరముల అనుభవమునుబట్టి శత్రువు నట్టి దారుణ స్థలమున పట్టుకొనుట కష్టముగ గన్పట్టెను. బల వంతముచేసి అందరిని చాచి జంపిన గాని అచటి జర్మను సేనానిచేత జక్కడని తోచెను. అందుచే తుదవరకు యుద్ధము చేయుటయే మంచిదిగ తలచి సేనానులందఱు నెడతెగకుండ పోరాడుట కాజ్ఞాపింపబడెను. పారిపోవుచున్న శత్రులను పట్టుకొనుటలో గలిగిన యిబ్బందుల నత దింకను వర్ధించు చున్నాడు. మునుపటి శత్రువుల మొబడించుటలో భయం కరములగు అడవులను చాటవలసి వచ్చుచుండెను. సానుగిని మోటారుబండ్లమీద కంటే నాకులతో తీసికొనిపోవుట మె క్కుడు సదుపాయముగ గన్పట్టెను. జర్మనులు దేశీయనాయకుల కనేక కట్టుములను కానుకలు ఇచ్చుచుండుటచే వారు తప్పసమాచారములను తెలుపుచు మాకు చాల హాని నొసరిం చిరి. మిక్కిలి బలహీనముగనుండు ప్రదేశములందు జర్మనులు దోచుకొనుచు మినికి బోవుచుండిరి. అయినను బ్రిటిషు పో ర్చుగీసు దళముల పరిమిత ఫయ్యత్వ సహాయములు జూపిరి. పోర్చుగీసు గవర్నరు జనరలు డి ఆమెరికు గారును, పోర్చుగీసు సేనా కర్నలు రానుగానను, వైసు అడ్మిరలు చార్లెసు గారును, రేసు అడ్మిరలు ఇ. ఎఫ్. పిట్టి హెచ్చుపర్చు గారును రాయలసెనీయును హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారును యూని యను దొరతనమువారును చుట్టుపక్కల నుండు బ్రిటిషు గవర్నరులును విశేష సహాయము నొసరించిరి ఆతరుచేపైను. ఆ సేక సేనానులను వివిధకాశాలకు నూడ ఆతరు ప్రకంపించెను.

రుష్యా

రష్యను బోల్షెవిక్కుల దౌర్జన్యము.

లండను, డిసెంబరు 18:— వార్తాసంఘము వారిట్లు ప్రక టించిరి:— మిల్నరు ప్రభువుగారు ఒక విశేషానికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నిట్లనిరి రష్యాకుందలి బోల్షెవిక్కులు అన్ని విధము లను సహాయము చేయుచుండినందున మిత్రమండలి బలముకొం త రష్యాకు బంపబడెను. ఇందు బ్రిటిషువారిసంఖ్య చాలతక్కు వ. బోల్షెవిక్కులములమున వేలకొలది జర్మనులు వచ్చెను. గమునకు విరుదాఃచేయుటచే ఇందుములమునకే పురం జర్మనువాస్తవములందుబడెను మిత్రమండలి న యమియా పోరుచుండ వేలకొలది నవ్యులు మిత్రమండలిరష్యాకుండు వారు నల్ల సముద్రమునందలి రష్యను నాకావళముననుండు కిచ్చివేసి, రష్యాస్వాతంత్ర్యము కొఱుకుపోవటకు రష్యాకువదలుటకు ప్రయత్న పడుచున్న జకోన్స్టానకును అతిక్రూరులతో ముట్టడించిరి. వాడివాస్తవమును ఆర్మేజలునందును విశేష ముగానున్న మిత్రమండలి వారి యుద్ధసాధుగ్రి సంగ్రహించు టయు అవసరముగానుండెను మిత్రమండలి వారిజోక్యము జయ ప్రదముగ సిద్ధించెను. జకోన్స్టానకును కాపాడబడిరి. వైచే రియయందును రష్యానక్షీణ భాగమునందుండి వస్తుసంపద శత్రువుల పరముగానుండ మాడబడెను యూరపునందలి రష్యా దేశపు ఉత్తరపురేవులు జర్మనుసబ్బరైను స్థానములుగజేయ బడకుండునట్లు చేసితిమి అక్కడినుండి జర్మనుసబ్బరైనులు ఉత్తరసముద్రమున ప్రవేశింపకుండ మాడవచ్చును. ఈ ముఖ్యవిషయములే జర్మనుపరాజయ అగు తోడ్పడెను. దిరి. మనపని జరిగినదని వారి జర్మనులకుని కరమునకు వదల నెట్లుట దురన్యాయము. బ్రిటిషు సేనలు రి నవరమైక యంత కంటే ఒక్క దినగుధికముగా రష్యాకుందుండి పనిచేయుటకు ప్రభుత్వమునారు కోరలేదు. రష్యాకుండు మనము పూనికొనిన పనియు మిత్రమండలి పనియుకొక్కటే విశేషకష్టస్థితిలు గలగకుండ మనసేవలను తీరివేయుటకు నాకాలము పట్టదని భవించెదము మిత్రమండలి వారు రష్యాకువదలి వచ్చిపో ఇం తవఱకు రష్యాకుండుక మూలమాత్రము వ్యాపించియుండిన ఆరాజక దౌర్జన్యములు వేళునందుండుటకు తక్షణమే వ్యాపిం చును, అందువలన గలగు ఫలములను ముందుగా చెప్పుకాలము గాని ఇప్పటికంటే అధికముగ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు చిట్కలు గలిగించును.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు.

రామనాథముగారి యువస్వాస సంగ్రహము.

(పూర్వ సంవిశాసబంధము)

హిందూజాతియైన మైనారు బహుదూరంబడి ఆదర్శక రాష్ట్రము లున్నవని బ్రటిషు ప్రభుత్వమునా రెలుగుచును. ఈ రాష్ట్రములు పూర్తిగా స్వతంత్రములచే పరిపాలింపబడుచున్నవనియు, బుద్ధివైభవమును వట్టుదలయు ననశ్యకముగ అన్నిటి యందును భారతీయులను, సింహళుల యూరపునం దెరికిని దీసిపోనియు నా రెలుగుచును. బ్రటిషువారు భారతీయుల కంటెను, సింహళులకంటెను, ఎక్కువగా చాచకత్వముగలవారగుటచే నా రెట్లుగూడ సమర్థులుగా నున్నారని చెప్పటకు వీలుపడదు. వారికెట్లుగూడ ఆరకాశము లీరుబడి అనుభవజ్ఞుల మధికమైనది. గనుక వారెట్లు కలంపబడుచున్నారు.

పిమ్మటవారు మాధ్యమిక ఆర్మీలుగారు, తమ "కల్పర ఆంకు ఆపార్సి" అను ప్రకటనను వాగ్దేవులను మూడుతర గతులుగ విభవించుచునున్నా చెప్పవలసి వచ్చును. వాద్యత్వికవిషయ మా రెంకొలదినిజేయుచున్నదియు వివరించి ఇట్లనిరి. నిజము గ నిది ప్రశంసాకావ్యములకావు అయినను మానవులు ఆధ్యాత్మికజ్ఞానలోపమునను, దయార్థిత్వావహింసనలను, అనిశేకము, మూఢత్వ, మొదలగువాని దెలిసికొననగును. అనిశేక మందలి జనులకు సాయస్వము గనుక దాని విద్యాయులయిన తొలగింపనగును. మరియు మంచిపని జేయుటకు తగిన అవకాశము నొసగియు దాని తొలగింపనగును.

రెలువునా ప్రకటనములనుబట్టియు, బుగ్గలరంగునుబట్టియు ఇంక నితర కారక భేదములను బట్టియు నెంత మాధ్యమిక ప్రబలియున్నదో యూహింపుము. ఈ భేదములను బట్టి యెవరు భూస్వాములూ, ఎవరు భుక్తినిగతివానూ, ఎవరు సాధానులూగ్రహింపవచ్చునని ప్రజలు నమ్ముచు న్నారు. జీససు, బాను, పాలు మొదలగు మహానాథులు మాంసమును కరీకమునుబట్టి ఇట్టిభేదములను జేయగూడదనియు వాటిని పాటించగూడదనియు నెన్నియోమాన్యులచెప్పియున్నారు. మానవులు ఆధ్యాత్మికాధికములను బట్టి రెండు విధములుగనో లేక స్వకీణ, ప్రాణియు, సర్వమునన, ఆధ్యాత్మికాధిలావలను బట్టి నాలుగు విధములుగ గారు విభజింపబడుచున్నవని వారు చెప్పిరి. అయినను ఎక్కో తప్ప క్రైస్తవులందఱును, మానవులు భరించు వస్త్రములు, భుజించు ఆహారము, భరించు కరీకము మొదలగువానితో జీవితముయొక్క ముఖ్యం గములని నమ్ముచుండలేదా? అని చెప్పి పిదప జహానీయు లతి స్వల్పకాలములో నెంత యభివృద్ధి మొదినదియు వారు చాల వివరముగ తెలిపిరి ...

భార్యసెంటుజార్జి గజెటు.

డిసెంబరు 17 మంగళవారము

పట్టిక వర్ణనాళ.

అసిస్టెంటు ఇంజనీరు ఎన్. కొరస్వామి ఆయ్యరు గారు రెండు నెలలు నెలవుపుచ్చుకొనినందున వారిస్థానే గోదావరి నార్తరను గలుడవిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరును సీ. ఎల్. వేంకట సరస్వతి పంతులుగారు గృహము గలుడవి జను పనిని సమీక్షించుచు యుచుండవలయును.

గోదావరి నార్తరను గలుడవిజను సబుఇంజనీరును ఏ.నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఈవరకు డివిజనుకు బదలాయించబడిరి.

బల్లారి డివిజనుకు బదలాయించబడిన రెండవగ్రేడు ఓ వర్సియరు ఎల్ కృష్ణస్వామి ఆయ్యగారు కడప డివిజనుకు బదలాయించబడిరి.

కడపవిజనులో నున్న టెంపరరీ అప్పర సబ్బాజేటు ఎం. కే. ఈపిగారు బల్లారి డివిజనుకు బదలాయించబడిరి.

వైద్యకాళ.

టెంపరరీ అసిస్టెంటు సర్జను డాక్టరు పి. శంకరనాథు గారు హోస్పేటు పురపాలకసంఘమువారి వైద్యాలయ మునందు పనిచేయుటకు నియోజింపబడిరి.

చిత్తూరుజిల్లా వైద్యాధికారి సహాయు లగు డాక్టరు వి.వి. సరసింహముగారు తిరుపతిపుర పాలకసంఘమువారి వైద్యశాలయందు పనిచేయుటకు నియోజింపబడిరి.

తిరుపతి పురపాలకసంఘము వైద్యాలయాధికారులు డాక్టరు ఏ. పుణ్యకోటి మొదలియ్యగారు చిత్తూరుజిల్లా వైద్యాధికారికి సహాయులుగా నియోజింపబడిరి.

స్థానికవార్తలు

త్రైవిదికవైష్ణవసమాజము:—సమాజ స్థాపకులలో మొదట నుద్దారి యతిరాజయ్యగారి ఆకాలమరణము కలన సమాజమువారిచే నిర్వహింపబడుచున్న రాత్రిపాఠశాలలు నేను మూడుబడును.

జి. నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు జ్ఞాపక చిహ్నము:—ఇందునిమిత్తము నియమింపబడిన సంఘమువారు 20-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రం 5-15 గంటలకు మహాజనసభా మందిరమున సభజేసి చిహ్నము నుంచుటకు తగినప్రయత్నము నిర్ణయించుకును.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఈ సభాపక్షమున 22 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 4 గంటలకు "వత్సలాళాపము" అను విషయము గూర్చి మైలాపూరు బాలికాపాఠశాలలో శ్రీమతి సరస్వతిబాయిగారు మాసభ చేర్చుచును.

ఉత్తరములు:—జనవరినుండి ఈ రీతిగ చార్జి చేయబడును. ఒకతులమునకు పావుగను, 2½ తులములకు మించుండగ నున్న ఉత్తరములకు అనాచీటిరి అంటించవలయును. దానివైక ఎక్కువగన్న ప్రతి అదనపు 2½ తులములకు ఒక అణాను చీటి అంటించవలయును.

మంకపారంవర్త్యపుహక్కులబిల్లు:—గుడరాను ప్రభుత్వమునా రుపపాదించుచున్న మంకపారంవర్త్యపు హక్కుల బిల్లునుగూర్చి తగిన ఆలోచనలకుచేసి తీర్మానములను దొరతనమువారికి తెలియజేయుమిత్తము 21-వ తేదీ శనివారము ఉదయము 11 గంటలకు తెనాలి జార్జి కార్పొరేషను హాలులో రావుబహదూరు సి. వి. నుబ్రహ్మణ్యకాశ్రిగారి యాజమాన్యమున గుంటూరుజిల్లా గ్రామోన్యాయ సభ జరుపబడును.

ప్రేక్షకుల పరీక్షలు:—కడపవిజనులో మదరాసు ప్రోవీన్సువారు చేసిన మొదటి గ్రేడు ప్రేక్షకుల పరీక్షలలో ఈ క్రిందివారు కృతార్థులై:—1 ఎన్. అరుణాచల ఆయ్యరు 5 కె. దివస్వామి 7 సి. వి. ఏకాంబరము 9 జి. ఈ. గోపాలాచారి 13 వి. కృష్ణన్ 20 వి. సరసింహాచారి 21 కె. ఎన్. పద్మనాభకాశ్రి 22 జి. శేషాద్రి 24 వి. శేషగిరీరావు 25 వి. సీతారామన్ 29 కె.జి. శ్రీనివాసుండు 42 కె. శ్రీకైలం 44 సి. నుందర రామానుజులు 47 డబ్లియు వి. వాసుదేవన్ 48 కె. వి. రామాచార్యులు 49 వి. వెంకటరావు 50 వి. వేంకట నుబ్బారావు 51 కె. వీరరాఘవాచార్యులు 52 వి. వెంకటరావు.

స్టేగు:—విన్నటి గోజున అయిదు వావులు కోడు దగ్గర ప్లేగువ్యాధి తలగుటవంద నుండుటకు నియమించబడిన గుడారములలో క్రొత్త ఒక గదినికట్టి స్టేగు సోకి చనిపోయిన దని తెలియుచున్నది. మరియు ఈ స్థలమును కాళిచేసి వేరొకచోట క్రొత్తబసలను ఏర్పరచెనని తెలిసెడిది. ఈ చనిపోయిన స్త్రీ బాలరస్త్రియని వివరము చెప్పిరి. ఇంతవరకు స్టేగుచే మరణించిన వారిలో ఒక నాయకులగుటకు గూడ కలదట. తక్కిన వారందరకు పత్తెన్నాడని తెలియుచున్నది. మంగళవారమునుండి మేరీరాజ్జి శ్రీకళ్యాణ గూడ ప్లేగు వ్యాధ్యముచే మూడుబడినది.

కార్పొరేషను ఆరోగ్యాధికారి కే. రామమోదరావు గారు నేటిట్లు వ్రాయుచున్నార:—వైద్యశాలయం నొక టిక్లెగు వచ్చినది. వాగ్దేవార్థి కుటుంబమునందు క్రొత్త మొక టిక్లెగుతగిలినది. మొత్తముగూడ 22 గురికి 298 12 గురు చనిపోయిరి. వానుకులాలాపిధి 18 వ గృహమునం దుంచిన బోనునం నొక ఎంక చనిపోయి పడియుండెను. 14 వ తేదీని ఆయింటియంకొకటి ప్లేగుతగిలినది. ఆయింటిని వారు భాళిచేసిరి. భాళి నుండిన యింటియంకే ఆయింక వచ్చి పడెను. ఆయింక ప్లేగువలననే చనిపోయినది. ఆయింటియందు దాని మట్టుప్రక్క యిండ్లయందు క్రిమిని నాశనము చేసిరి. అక్కడివజలకు తీకాల వేయించుకొనున పావ్యించితి. కుటుంబమునందు టీకా వేయించున్నారు. నేటియుదయము 200 మందికి టీకా వేసిరి.

దివ్యీయాంధ్ర ఆయుర్వేద మహాసభ:—సభ 18 వ తేదీని గూడ జరిగెను. ఆసమయమున 31 బంగారు బహుమతులు 10 వెండి బహుమతులును ఉత్తమా యుర్వేదవ్యాసములను వ్రాసిన వారికియబడెను. ఆయుర్వేద బొమ్మలను సంగ్రహించు నిమిత్తము డాక్టరు కోమలగారిని నియమించుట కలన నేమియు లాభములేదని తీర్మానింప బడెను. దొరతనము వారిందునిమిత్త మేమియు సహాయము చేయలేకు సరేదా ఆయుర్వేద వైద్యులకు వ్యాసుమొక వైద్యులేయని యైన నొప్పుకొనలేదు. ఆంధ్రాయుర్వేద స్థాయిసంఘముకట్టి ఏర్పరుపబడెను. ఆయుర్వేదయందలి కొకనిధి నేర్పరచుటకు నిశ్చయించి ప్రజలసహాయము కోరబడెను. వైద్య పత్రిక నొకదాని స్థాపించుతీర్మానింపబడెను. విలేఖనము నియమింపబడిరి. వైదా నూత్రనారాయణమూర్తిగారు, విద్యాను వేంకటకృష్ణమూర్తిగారును సాయపడు య 25, 12 ల చొప్పున సాయము నిచ్చుట కంగీకరించిరి. వైదా నూత్రనారాయణ మూర్తిగారు డాక్టరు కొంపెల్ల నుబ్బారావుగారు క్షుణ్ణగమునుగూర్చి మంచివ్యాసమును వ్రాసినందులకు బంగారుపతకము నిచ్చెనమని సభలో చెప్పిరి ఈకోగముచేత బాధపడుచున్న వాని కావధములన్నిటకనే బలు పోటీచేసిరి. వారిలో ననేకులకు బహుమతు లియబడెను. గురువారమునాటికడయు వైదావేంకటచలపతి ఆయుర్వేద బొమ్మలయమును, విద్యాలయమును తెన వ బడి, వి. పండా నూత్రనారాయణ గారి భవనమున నవి రాజవైద్యాచెంచుగానకాశ్రిగారిచే తెనవబడింది. రావుబహద్రుల వెంకటచలపతిగారు పదివేలరూపాయల విరాళము మొసగి. వారిట్టి కార్యములచే ప్రభూతి కలిపించిరి. వారి సోదరులగు చెలమయ్యగారు య 2000 ల నొసగి ముద్రసిద్ధ ఆయుర్వేద భూషణులగు కె. ఎన్. కాశ్రి, వాసుదేవకాశ్రి, మాన్గ సరసింహకాశ్రి, వారాహజకాశ్రి, బల్లా జగన్నాథం. డాక్టరు గోపాలకృష్ణ, ఓ. వి. రమణ రావు గారు ఆచితముగ నందు పోటీయుట కంగీకరించిరి. ఈసమయమున ప్రదర్శనము జరుగుచున్నది సభ యొప్పటికలేనే జనప్రదముగ జరిగింది. స్థాయిసంఘమువారు, కార్యదర్శియు వైదకంకమువారి విశేష సహాయముచే తమ కృతజ్ఞతను తెలిపిరి క్రిందటిసంవత్సరపు వ్యాసుబహుమతులు ఆయుర్వేదభూషణులగు కాశ్రిగారికిని మరి ఇద్దరుకును బంగారుపతకము లియబడెను. రాజోవుసంవత్సరము సభ విజయనగరమున కావ్య నింపబడెను.

రంగూనులో నున్న బ్రటిషు సేనలకు క్రిస్మసు నెలవులలో వింవోసిగుటకు రంగూను మహమ్మదీయులు నల్లగు 8000 రూప్యముల నొసంగిరి. వైద్యాలయమున నున్న సేనలకుగూడ విండు ఒకంకబడును.

కుంకుమపువ్వు:—యొక్క నూత్రునిమాన్యులకు మంకపువ్వు వెల తగ్గించబడినది. కావలసినవారు వెంటనే తమ అర్థదలను రిజిస్టరు చేయించుకొని నూతన సంవత్సర క్యాలండరు నొకదానిని పొందు టుచితము. (1897) ఎన్. వారాహజ అంకు 21 హన్యమేషి, ఫోప్ట-బొంబయి

చెన్నపురి పబ్లిసిటీబోర్డు.

నాకాయ్యబొమ్మలు మాంటురోజునందలి క్రొత్త మదరాసు బ్యాంకు భవనమున 1918-వ సంవత్సరము డిసెంబరునెల 20-వ తేదీ మొదలు 28-వ తేదీ వరకు ప్రదర్శించబడును. ప్రదర్శనము ఈనెల 20-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు 4-30 గంటలకు శ్రీ గవర్నరుగారిచే తెరవబడును.

ఇతరదినములందు మధ్యాహ్నము 11 గంటలు మొదలు సాయంత్రము 5-30 గంటలకు తెరచియుంచబడును.

ప్రవేశపు రేట్లు వివరము.
20-వ తేదీని రు 1-0-0
21, 22, 23-వ తేదీలందు 0-8-0
24 మొదలు 28-వ తేదీవరకు 0-4-0
శిష్యాలులకును పిల్లలకును సగము ధరలు.
28-వ తేదీనాడు ప్రదర్శనము ప్రత్యేకముగ స్త్రీలకొరకు మాత్రమే తెరచియుంచబడును.

Towards Peace.

(c)
(Reuter's Agency)

France

President Wilson in Paris Reception at the American Embassy.

LONDON, December 18.
PARIS.—Havas Agency states: Marshal Foch called President Wilson yesterday afternoon. President Wilson expressed the hope that Marshal Foch would be able to visit the United States. The President afterwards attended a reception at the American Embassy at which there were 400 distinguished guests.

Peace Conference.

LONDON, December 18.
PARIS. Havas Agency states that a semi-official note issued in Paris yesterday states that the Peace Conference will undoubtedly begin during the first part of January.

German Demobilisation. Allies Attitude.

LONDON, December 18.
PARIS.—Havas Agency states:—Replying to an interpellation, in the Chamber of Deputies yesterday as to the absence of any stipulation in the Armistice terms regarding the demobilisation of the German army the Under Secretary of State for War answered that the guarantees provided were considered adequate by the High Command. The question was purely a military one affecting all the Allies. An adjournment motion was then carried by 310 votes to 175.

A Souvenir of the War.

LONDON, December 18.
PARIS.—Havas Agency states:—M. Clemenceau has issued a decree providing that every officer and soldier in a combatant unit of the French Army shall be given a helmet as a souvenir of his services with his name and rank inscribed.

Great Britain

British Troops to Russia. Why they were Sent?

LONDON, December 18.
The Press Bureau announces that Lord Milner replying to a correspondent states that Allied forces, of which the British formed only a small proportion, were sent to Russia because the Bolsheviks were assisting our enemies in every possible way. The Bolsheviks' action had released hundreds of thousands of Germans for the west front and had caused Rumania to fall into German hands. They had handed over the Black Sea Fleet to the Germans and treacherously attacked the Czechoslovaks, who were endeavouring to leave Russia to fight for their own country's freedom. Further it was necessary to protect the vast quantity of the Allies' military stores at Archangel and Vladivostok. The intervention proved successful. The Czechoslovaks were saved. The resources of Siberia and Southern Russia were denied to the enemy. The northern ports of European Russia were prevented from becoming German submarine bases from which our North Sea barrage could be turned. These important achievements had contributed materially to Germany's defeat. In the course of the Allied intervention thousands of Russians had fought on the side of the Allies. It would be an abominable betrayal to leave them to the tender mercies of their and our enemies because our own immediate purposes had been served. The Government did not desire to leave British troops in Russia a day longer than was necessary to discharge their moral obligations, which he also believed to be the guiding principle of the Allies. He personally thought the time was not necessarily distant when withdrawal would be possible without disastrous consequences. If the Allies scrambled out of Russia immediately, barbarism, which presently reigned only in a part of the country, would almost certainly spread to the whole of it. The ultimate consequences of such a disaster could not be foreseen, but it would assuredly involve a far greater strain on the British Empire's resources than their present commitments.

Humoured Resignation of Lord Milner.

LAHORE, December 18.
LONDON, December 16th.—The "Daily Chronicle" denies that Lord Milner is about to resign. Nevertheless, it recalls his interest in and advanced views on social problems and hints that he may be leaving the War Office for a position where these would have scope. ("C. & M. Gazette.")

A Third Aerial Visitor to India. From London to Karachi.

LONDON, December 18.
The Press Bureau announces the Handley Page aeroplane which General Mac Ewen is flying from London to India has reached Faa. being somewhat delayed by bad weather.

Emigrant Traffic Suspended. No Early Renewal.

LONDON, December 18.
The Press Bureau announces in view of the general shipping situation and repatriation of various expeditionary forces and dependents there will be little or no shipping available for emigrant traffic before next autumn at the earliest.

Italy

Italian Army not to be Demobilised.

LONDON, December 18.
PARIS.—Havas Agency states that a message from Rome states that Signor Orlando has declared that the conditions do not yet warrant the demobilisation of the Italian Army.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

Calcutta

Bengal Legislative Council.

CALCUTTA, December 19.
A meeting of the Bengal Legislative Council was held this morning at Government House, His Excellency the Governor presiding. The meeting lasted only for an hour and a half as there was not much business to be done. The Bengal Juvenile Smoking Bill was passed. Two resolutions of purely local interest were then moved but one was withdrawn and another lost.

In reply to a question by the Hon'ble Brojendra Kishan Ray Chaudhuri, the Hon'ble Mr. O'Malley said that the amount spent on industrial and vocational education during 1917 was over nineteen and a half lakhs, which represented 7.8 per cent of the total expenditure on education. In reply to a question on the rise in prices, Mr. McAlpin said:—The attention of the Government has been drawn to the high prices of rice and pulses in the various districts of the presidency. As there seems to be a general misapprehension regarding the state of such prices or at all events of the rice, the Government takes this opportunity of laying on the library table certain comparative statements regarding retail and wholesale prices (so far as available at the time of the preparation of this reply) which will show clearly what that state is. In the case of pulses, it will be seen from them that generally speaking retail prices rose in the years 1914 and 1915 fell in 1916 and 1917 and have risen again above the level of that prices in 1914 and 1915. In the case of pulses there has undoubtedly been a considerable rise in retail prices. The price of rice, the staple food crop, has not behaved in the same manner. If anything, wholesale prices in the first fortnight of November are less than those which prevailed during the same period in the five years preceding 1917. Retail prices differ little from those prevailing at the same time in the year 1914, 1915 and 1916. They fell in 1917 and in the first half of this year considerably on account of an abundant harvest last season. In July or August they began to rise again to the present level, which, though they may be called high cannot, in these circumstances, be termed unusual.

The returns of the retail prices of rice for the week ending the 5th December show a slight increase on those in the return for the first week of November, but in some districts the price has remained steady or has fallen slightly. The following measures have been taken (1) An arrangement has been come to by which the import of Rangoon rice, both of old and new crops, has been resumed under licenses to be granted by the Director of Civil Supplies of this province. Declaring by importers in the new rice will only be allowed on condition that certain maximum selling prices are not exceeded. The export of rice by rail from Bengal is prohibited except under orders of the Foodstuffs Commissioner. There are some relatively unimportant exceptions, such as the coalfields adjoining the province. In order to enable the Foodstuffs Commissioner to decide how much rice can safely be exported from Bengal, the Government of Bengal have recently caused special enquiries as to the existing stock to be made throughout the province. Pulses can be imported but in the case of imports from the Punjab the United Provinces or the Central Provinces certificates from the Director of Civil Supplies of this province are required. The question of placing restrictions on the export of pulses is under consideration but has not yet been decided.

Entertainment to Lady Chelmsford.

A Purdah Ladies Party.

CALCUTTA, December 19.
A purdah party of ladies of Bengal was held this evening at the residence of Lady Mookerjee for the purpose of entertaining Her Excellency Lady Chelmsford. The party was arranged under the auspices of the Mahila Samiti and attended by over 400 ladies including all the most prominent and leading ladies of Calcutta. Among those present were the Maharani of Cooch Behar, Maharani of Natore, Maharani of Krishnagar, Maharani of Burdwan, Rani of Santosh, Dowager Maharani of Cooch Behar and Mayurbhanj, Princess Sakuntala, the Maharani of Baroda, Lady Sanderson, Lady Stewart, Lady Sinha, Lady Wheeler, Lady Bose, Lady Woodroffe, Mrs. Duval, Mrs. Mahan, Mrs. P. N. Tagore, Mrs. P. K. Roy and Kumari Ranies of Hill Tipperah. In reply to the address of welcome Her Excellency in the course of her speech said:—Women have come forward as never before feeling that their work was the only tribute they could pay the splendid heroic soldiers who have fought and laboured and died, in the great cause of liberty and justice. One of the most striking features of this war work has been the remarkable manner in which Indian women have availed themselves of the opportunity given them to share in the common burden. Following the lead of their great ladies, Indian women of every rank and position have been zealous to do what they could and to offer what they had towards the common cause. The real and friendly association of English and Indian women in these works of love will, I believe, be found to have laid the foundation of many lasting friendships by leading to a greater understanding and appreciation of each others point of view which will be immense value for the future success of the vast amount of work waiting to be done by women in this great country.

Delhi

Increase in Postal Letter Rates.

DELHI, December 19.
Increase in Indian postage rates for letters of heavier weight is notified thereby bringing them into harmony with the recently revised Indian parcel rates. New rates effected letters exceeding one tola in weight for which the postage from the first January next will be in cases exceeding one tola but not exceeding two and half tolas, one anna and thereafter for every additional two and half tolas, one anna.

Speaking at the Conference of Sanitary and Bacteriological experts at Delhi to-day Surgeon General Edwards dwelt upon the necessity for expanding public health and research work and suggested that there should be a department for each co-ordinate with one another by a public health board. He also emphasized the objection to divorcing preventive from research.

Bombay

An All-India Engineering Society.

BOMBAY, December 19.
On Thursday a meeting was held at the Institute of Mechanical Engineers, Major G. H. Willis, R. E., presiding, at which it was resolved that a combined engineering institute or society should be formed for the whole of India of provincial societies under one controlling governing council. The following objects were laid down: (1) To promote science and practice of engineering in all its branches and to give an impulse to inventions likely to be useful to members and the community at large (2) To enable engineers to meet and correspond and facilitate exchange of ideas, etc. Major Willis and Professor Dawson were elected to represent the members in Bombay at the forthcoming meetings in Calcutta.

Surma

Aerial Mail Between Rangoon and Calcutta.

Rangoon, December 19.
Mr. Talbot, Postmaster General, Bengal and Mr. Forde of the Hendley Page aeroplane Company have arrived in Rangoon, from Akayb where they were investigating sites for an aerodrome for an aerial mail between Calcutta and Rangoon. They are to spend ten days here on a similar quest, their requirements being a space of land not less than 600 yards square within a reasonable distance of Rangoon and beyond the possibility of being flooded in the rainy season.

Rs. 3,000 has been contributed by four Mahomedan gentlemen of Rangoon for a Christmas day dinner for the British troops in Rangoon including those in Hospital.

A Steamer on Fire.

RANGOON, December 19.
The Henderson steamer "Tenasseram" still continues on fire. It has 600 tons of oil fuel on board for her own use and also a quantity of ammunition. Should the latter explode, the ship will probably sink and there is great danger to the shipping on the river from the risk of burning oil in the event of an explosion. Water is being pumped on the steamer with object of preventing the flames from reaching the ammunition. Two men were injured by the flames and removed to Hospital. A leaky tank is suggested as a possible cause of the fire while there are also suggestions of foul play. The intending passengers are awkwardly placed as no Henderson or Bibby liner is expected here for a month at least and Bombay sailings are believed to be booked up for Indian travellers so that they are quite uncertain as to their chance of leaving. Cables have been sent home for information but no replies have been received yet.

A Liner Destroyed by Fire.

Rangoon, December 19.
The Henderson Liner "Tenasseram", which arrived in the port a few days ago, was destroyed by fire this morning while lying under the Rangoon river opposite the B.O.C. pipe line. She was to have left on Monday with a large number of passengers for England, chiefly ladies. No cause for the fire is assigned and an early rumour was that the vessel was sinking, the seacock having been opened a couple of days ago. The Captain prosecuted two of the crew for insubordination and assault.

Another Steamer Burning.

The Chinese steamer "Chi-yuen" which caught fire on Monday night is still burning and must become a total loss. The explosion of the signalling torpedoes caused a remarkable sight, bright red flames moving in all directions. All the crew with the exception of the Captain, Chief Officer and Chief Engineer have left for Shanghai.

United Provinces

The Delhi Congress.

Delegates from the U. P.

ALLAHABAD, December 19.
It is stated that a number of agricultural tenants will attend the Delhi Congress as delegates from the United Provinces where an association has been formed to watch the interests of the peasantry. It is understood that it is proposed that the Congress should adopt an address to His Majesty the King Emperor offering him India's loyal greetings and congratulations on the glorious termination of the war and beseeching his gracious support for the realization of the message of hope which he left with us when leaving India. It is also proposed to adopt an address to the Houses of Parliament setting forth Indian grievances and demands. It is proposed these addresses should be presented by a deputation appointed by the Congress and also that a Congress of 50 to 100 Indians should be held in London. It may meet to press India's claims upon the attention of the British public.

అనంతపురము జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ.

(ఒక విశేషము.)

వైస్రాయలువారు మొన్న ఆదివారము 15 తారీఖున జరిగిన సభలో చర్చించిన విషయములలో ముఖ్యమైనది తమ మండలమును ఏ రాష్ట్రముకంటే అనుబంధముగా చేర్చవలయునన్న విషయము. బొంబాయి రాష్ట్రములోని డక్కన్ రైతుల సంఘమువారు మాంటేగ్యు మంత్రిగారికి సమర్పించుకొన్న వివేదికములో బర్హా అనంతపురమండలములు కన్నడభూమి వ్యవస్థలగుటచే తమకన్నడరాష్ట్రములో చేర్పించవలయునని ఒక ప్రక్కవారుమడగా ఉత్తరసర్కారులలోని యాంగ్లముల తమయాద్రాష్ట్రములోనికి వీనిని లాగుకొన మరయొక ప్రక్క యెత్తించుచుండగా తమకతి ప్రతిభాస్వర్య మైనదని గుర్తింపజేసిన గారు సమయము రద్దినపుడెల్ల చెప్పకొనుచుండుట సర్వజనవిదితమై యున్నది. కృష్ణానదికాధిపతి గారు సైతము "అనంతపురము బర్హాజిల్లాలు రెండును ద్వితీయా యత్రును మండలములగుటచే ఆంధ్రరాష్ట్ర కమిటీకి చేర కున్నను కొంతమంది కాని కేరళము తెలుగు గ్రామములచే కూర్చుండిన చిత్తూరు జిల్లా చేరవలయునని గరిగిన లోపము ఇప్పుడు తీర" దని ఆగ్ట్చన 26 తేదీ ప్రకటించు ప్రాయము చూడ తద్విషయము సమగ్రముగ పరిశోధించబడియుండ లే దనియు పోయినసనాఖా లెక్కలలోని ఈ క్రింది విషయములు గమనింపవలె ననియు మాట్టి శంకరరావుగారు చెప్పిరి.

మండలము	మొత్తము	తెలుగు	కన్నడ	హిందూ	మరాఠీ	జనుసంఖ్య
అనంతపురం	9,68,222	7,82,822	91,804	59,628	7,228	
బర్హా	9,69,436	8,20,692	5,34,479	79,518	11,480	
అరవము						
చిత్తూరు	12,38,742	8,90,096	2,68,211	52,418	4,039	

వై లెక్కలను విమర్శించిచూచిన, బర్హా మండలము నిస్సంశయముగ ద్వితీయానుక్రమై యున్నది. చిత్తూరు మండలము కంటె అనంతపురమండలము ద్వితీయానుక్రమ కాదనియు, అనంతపురమండలములో కన్నడ మతయోగించుచు సంఖ్య (91,804) లో 61,271 కురచునని చేర్చి యుండుట యోచింపదగిన యంశ మనియు, కన్నడమే మాతృభాషగా నుపయోగించు వుధ్య జంగమ లింగాయత మున్నగు సంఘములవారి సంఖ్య 18,385 పోనీ కేషింపుడి చాల స్వల్పమనియు, మదకశిరా తాలూకాలో వర్షపు భాగమునందు మట్టును మేనురు రాజ్యముచే నావరింపబడి యుండు కొన్ని గ్రామములలోపు అనంతపురమండలమంతయు కేరళము తెలుగు గ్రామములచే కూర్చుబడియున్నదనియు అట్టి అనంతపుర మండలము అంధ్రకమిటీకి అనుబంధముగా చేర్చబడుట అత్యవశ్యమనియు మాట్టి శంకరరావుగారు ఉపపాదించిరి కలకత్తా కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి తెలుగు జిల్లా లన్నియు ఆంధ్రరాష్ట్రకమిటీకి చేరవలసినదని విధానము గనుక నిరర్థకముగ అనంతపురము జిల్లాను ఆంధ్రరాష్ట్ర కమిటీకి చేర్చవలసినదని రావు సాహెబు పులవతి ఆదిమూర్తి రావుగారు బలపరచిరి. గుంకల్లు యూనియన్ మొదలగు జిల్లా ఫాక్టరీ మ్యానేజరును ఆగు ముచ్చరామయ్యగారు కూడ బలపరిచిరి. ఏకద్విషయమున విరుద్ధాభిప్రాయము గల గుత్తిగర్జునువారు రానందున తీర్మానము ఒకకంఠ్యముగా ఆమోదించబడినది.

ద్వితీయ ఆంధ్ర ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము.

తృతీయ దినచర్య.

(ఒక విశేషమునియొద్దనుండి)

కాకినాడ, దిశంబర 17:— సమావేశమైన వైద్యులు అతి మూలకాధిపతి వ్యవస్థాగము కృత్రిమగర్భధారణము మొదలైనవాని చికిత్సలను గూర్చిన తమ యనుభవజ్ఞానమును కృత్రిక రించిరి. అనంతరము మకరస్వముచేయు పద్ధతినిగూర్చి యాలోచించబడినది. అందు బంగారము నుపయోగించుట కూడ మూలము కారణముకాదనియు మందుపనిచేయుట కవశ్యమని యు తీర్మానింపబడినది.

వైదా వేంకటచలపతిగారు 10,000 రూప్యములను వైదా చలపయ్యగారు 2,000 రూప్యములను మూలభనముగా నొసంగడమని వాగ్దానము గావించిరి. వైదా వేంకటచలపతి గారి పేరుమీదుగా స్థాపించబడిన ఆయుర్వేదపాఠశాలకును వైద్యాలయమునకును కాకినాడపొరులు 25 మందికి విద్యార్థి వేతనములను ఉచితభోజనములను ఏర్పాటుచేసిరి.

సాయంకాలము సభ పునస్సమావేశమైనపుడు డాక్టరు అనధానిగారు ఆయుర్వేదము నుస్థాపితకాత్రు మని యుపన్యసించిరి. విదేశావధములను ఆయుర్వేదములో చేర్చుకొనవలసి చెప్పినదని డా॥ ఏ. లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. గారు ప్రసంగించిరి. ఈ విషయమే వాదప్రతివాదములు జరగెను. విజయనగర వాస్తవ్యులు మండలిక వేంకటేశ్వరరావుగారు ప్రతిపక్షముగా వాదించిరి.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

గ్రామోద్యోగములు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదనకు:

అయ్యా, అనాదినుండియు మనకులుంబులులలో నున్న యుద్యోగపు హక్కులకు, తీసివేయుటకును, మరి యీ యుద్యోగముల జీవితము దివ్యునితనాశ్చిర వాక్తు సహితము వశపరుచుటకును, ప్రభుత్వమువారు మాన్యుచే మదలచిన చిత్తు చట్టములు గెజట్టులోను, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రయోగపరిచ సంకతియు ఇందువై ఆక్షేపణలు చెప్పకొనుటకు ఇచ్చినగడువు కాలము 31-వ జనవరి మాత్రమే. అయితే, నాసోదరగారి మోద్యోగులలో కొందరికయినకు తెలిసియేయుండును. ఈ మాన్యుల చెప్ప రాజధానికంతకును సర్దిమరుగదా. అట్టిస్థితిలో ఇందువలన లాభపడుచుట పొందగల్గిన మన యాంగ్ల జేతములోని గ్రామోద్యోగులు చెప్పురు ఇంకను మానము వహించుట మాడగా చాల చిత్రముగానున్నది. రాగల జనవరి నెలఖరసకకు వ్యర్థమిచ్చుదని తలచినను జనవరినెల శిస్తు వసూలుకు పరిపమకిస్తీ యుచుట వలన ఈ నెలయంతయు, మార్చి నెలఖర వరకున గ్రామోద్యోగులు శిస్తు వసూలుపనిలోనే యుండవలసి యుండెను గనుకను జనవరినెలలో ఎట్లు విశ్రాంతి యందును: ఉండదుగదా ఇక ఈ దేశంబున నెలలో ఇచ్చుటకే చాలాలోజులు గడిచింది ఇకనున్న కాలమా చాల స్వల్పము. ఈ కొద్ది లో జులలో నో కొక్క కృతాల్పాకావా రయినను ప్రత్యేక పు సభ లు చేయుటకు వ్యర్థమిచ్చుటకు స్పష్టము. ఇప్పుడు చేయవలసిన మాన్యులలో నెన్నుక జాగ్రత్తతో ఆలోచింపవలసినది కొన్ని యున్నవి. మన యుపేక్షము అజాగ్రత్తయు మున్నందు ప్రబలపద్ధతుగా పరిణమించును. కనుక ఈ గడువుకాలమును జనవరినెలఖరసకకు జూన్ నెలఖరసకకు మొత్త చేయవలసిన ప్రభుత్వమువారిని ముందుగా ప్రార్థింపవలెను. అట్లు జూన్ మాసాంతమువరకు వ్యర్థమిచ్చుండిపో ఈలోపల జమాబండి పనులనిమిత్తముగాని యితర పనులనిమిత్తముగాని ఆయా తాలూకాల గ్రామోద్యోగులు ఒకవోల చేరుట సుధవించును. ఏవీగో, మే నెలలలో అందవలసిన సభలచేసి తమకుభిప్రాయములను తెలుపగలరు. కనుక ప్రస్తుతము ఇట్లు కాల వ్యవధిని అడిగినవో గవర్న మెంటువారు కన్యతించకపోయి. ఈ మాన్యులవిషయమును తెలిసికొనిన ప్రతిగ్రామోద్యోగియు ఆక్షేపణలు చెప్పకొనుటకు జూన్ మాసాంతమువరకు వ్యర్థమిచ్చింపవలసిన అట్టి లుచివానిని వీలయినంతవరకు ఆయా ఫిర్కాలలోనున్న తక్కిన గ్రామోద్యోగుల సంకెములు చేయించి వెంటనే ప్రభుత్వమువారికి సందగించువాడు. ఈనెల 21-వ తేదీని తెనాలిలో జరుగబోవు గుంటూరుమండల గ్రామోద్యోగుల సభవారిని ఈవిషయము ఆలోచింప గోచున్నాను.

చేరాల-నాగేశ్వరరావు,
బాపట్లతాలూకా, వాదగ్రామమునను.

II

"కృష్ణాజిల్లా రైతుల ఇక్కట్లు."

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదనకు:

అయ్యా, ముద్రాను ప్రభుత్వమువారు భోష్ట నెంబు జాబ్ గెజటునందు ప్రయోగపరిచ 7-11-1918 తేదీ 99 నెంబరు ఆద్యుల చూడ రయితుల కొకవిధమున నిరుత్సాహము, దిగులు, నిరాశ జూచి కన్నకృత్రిమింది విషయముల జేయుచున్నది. ఒక్కొక్కరయితు 75 బస్తాల ధాన్యముకంటె, నెన్నుక నిజమయింకొనగూడదు. ధాన్యపుధర రూ 50 లు పరిమితము కలిగియుండవలెను. జిల్లా వాటి యెరువుకును జనపసూషము. ధాన్యమును స్వాధీనపరచుకొనుటకు జిల్లా ముఖ్యకారికి నిరంకు శస్తాకంఠ్యము కలదు. అయితే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము ప్రజాసౌకర్యమున కది యెప్పుడుపడియున్నది లోకజీవనాధారమైన రయితుయొక్క సౌకర్యమును గమనించుట తేదని రయితులు యజ్ఞించుచున్నార. ఒక్క ప్రజాసౌకర్యమే. గాక ప్రజాజీవనమును సృజించెడి రయితుయొక్క బలము నభివృద్ధిపరచుట గూడప్రభుత్వమువారి నిధానము, ధర్మముననుట ముతరకూడదు.

ప్రజాజీవనమున కార్ధారభూతులను, ప్రభుత్వము యొక్క యార్ధికాభివృద్ధులకు మూలపురుషులను, ఒరులచే తులకీరింప కష్టములనందకుడ కాకత్యముగ తమచేతిక్రింద దొర తనమువాయునుకొని బాగుపరచుటకు లెప్పుగా నాలోచించు

చున్న యయాతులమగు రైతాంగముయొక్క యభివృద్ధి ముతరకూడదు. నాకమును మరొకసారి ప్రభుత్వమువారికి జ్ఞాపకపరచుచున్నాము. అట్టి ఉత్తమపురుషులను సహించు కొనుటచే అకాలి వీడి రాజ్యాంగమునకు శ్రేయస్కరమగు నని ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుచున్నాము.

(8 ఎకరములకు వ్యవసాయపు కర్షు) సుంకత్వమునకు.

(1) మెట్టనాగలి, దంపనాగలి, పార, పలుగుమొదలగుపరికరములకైన కరీకు రు 10 లు 5 సుంకత్వములకు వ్యవసాయగునుగాన సాయము:— రు 2-0-0, (2) చున్నుటకును బండిని పనికిరచ్చు ఎత్త జత 6 సుంకత్వముల యావరేదీరి రు 250 లు కరీకు చొప్పు వడ్డీ సహ రు 800 లలో 1/8 వ వంతు 50-0-0, (3) బండి, మర్కట వగైరాలు:— బండికరీకు రు 70 లు, మర్కటము వగైరాలు 10 లు వడ్డీ 8 సుంకత్వములకు రు 80 లు చొప్పు సాయము మొత్తం 1/8 వ వంతు 12-8-0 (4) చున్నుటకు పాతేరు, అన్నిభావములు కలసిన జేతము సాయము 100-0-0, (5) చిన్న పాతేరుకు 37-8-0, (6) పాటి మట్టియె 1-కి 100 బండ్లు చొప్పు కరీకు రు 40 లు 8 యెకరములకైన రు 820 లుకు వడ్డీ రు 100 లు కలిపిన మొత్తములో 5 వ వంతు సుంకత్వమునకు 84-0-0, (8) పశువులకు దాదా 8 మాసములకు నెంబు 15 కుంచముల చొప్పు 12 తూములకు 48-0-0, (8) చిత్తములు 24 కుంచములకు 8-0-0, (9) నాలుకుట యె 1 కి రు 2-8-0 లు చొప్పు 20-0-0, (10) చెక్కుటకు యె 1 కి రు 1-8-0 చొప్పు 12-0-0, (11) కలుపు యె 2 కి రు 2-0-0 చొప్పు 16 0-0. (12) ఖరీక, కట్టెలకు యె 2 కి రు 8-0-0 లు చొప్పు 82-0-0, (13) నూనూకు 4-0-0, (14) శిస్తు తీరువల 64-0-0, (15) వడ్డీగి 5-0-0, (16) నీటిమేక 4-0-0, 8 యెకరముల కను వ్యవసాయపు కర్షు మొత్తము రు 499-0-0

ఎ 1 కి 1 1/2 పుట్ల చొప్పు 8 యెకరములకు వంతు ధాన్యం 10 పుట్లకు వచ్చుకరీకు రు 500-0-0

ఇందులో రైతుకులుంబు కర్షు చూపజేతు. శంకర వేంకటేశ్వరరావు.

ముస్తాబాద్ కార్యదర్శి గవ్వనరం తాలూకా రైతులసంఘము.

వేదుల కృష్ణశాస్త్రిగారి నిర్వాణము

సీ. నీ సౌఖ్యములంజూడ నాసిండు మాతాపితలైన దురదృష్ట కలనచేత, ననములు నీవనంబుర జరించెను సతీమణిదొ నభాగ్యంపు మహిమచేత, నూకుచేతల తాతముల చేరునీ శిష్యుగణముల మందభాగ్యముచేత, నీమైతిచే గుణధామలై వెలయు మిత్రుల పూర్వధరకర్మఫలముచేత, గీ. ముప్పకేంద్రయన నిండకమున్నె యగట, పుడమివై నెల్ల సౌఖ్యముల్ విడిచి స్వర్గ, పుకమునందు వసింపంగ నరిగినావె, కృష్ణకవిరాజచంద్ర సత్కీర్తిసాంద్ర. సీ. అష్టావధానశతావధానము లెన్నో మించి సత్సభలకుటించినావు, నవనవకల్పనోన్నతిల బల్లికల వ్యాసరాజంబు లెన్నియో వ్రాసినావు, అనయంబు నీబావకునఁ గూర్చిజేదోడు వాదోడగుదు నెంతో కలవినావు, కవిరాజునినీ కాంతుండవై ముగ్ధివర్ణులచే మెప్పు వడసినావు, గీ. చెలఁగి సద్బ్రాంధములకు రచించినావు, మరల రచియింపనంటి నీ తరుణమందె, మృత్యువేరక నిక బల్లి (మింగనయ్యె!) కృష్ణకవిరాజచంద్ర సత్కీర్తిసాంద్ర. సీ. సర్వంబునీవెకా జరియించునీకుల నెడబాసి యెటు దివి కేగితయ్యె, నిను నెందు వీడకుండెన మూసీయడి నెడబాసి యెటుదివి కేగితయ్యె, ప్రాణిపంబులు గా భావించు నీబావ నెడబాసి యెటుదివి కేగితయ్యె, నేరకావలెను నీశిష్యుప్రతి ప్యుల నెడబాసి యెటు దివి కేగితయ్యె, గీ. కన్నులిద్దల వైగుండఁ గరుణమాలి, యెట్లులింతలో దివమున కేగితయ్యె, మూల తేరికొఱత యెట్లు దివనయ్యె, కృష్ణకవిరాజచంద్ర సత్కీర్తిసాంద్ర. గీ. పనదనము లిచ్చి మఱియు భూవనతు లిచ్చి ప్రభిత శ్రీశ్రీకాపుర ప్రభువరుండు ప్రీతి నిను నేలఁగాని సర్వేకు డింతఁ యాయువిడఁజాలఁడయె కృష్ణరామ నీకు. చ. పలుకులఁజే నెట్లుటిపడఁ బల్కుచు నెప్పుడు నిండుపండు నెల్లల హాసించుచో సరమడియక నెంతో వెలుంగుచుండునీ కలకలలాడు నె మొగము కాటికి బాలయిపోయెనే కటా! తలవిధి మంతయైన నిలదంపు నె యెంతటివారి కేనియున్. గీ. మహితుగుణ! పునరావృత్తిరహిత మైన యట్టి బ్రహ్మతత్వంబుతో వైకృతమొంది నిర్వికారమైనట్టి నీ నిర్మలాత్మ శిష్యుకాలంబున నె కాంతిఁ జెందుగగాక!

దాసరి - లక్ష్మణస్వామి.

బర్మా రాజ్యాంగసంస్కరణములు.

సర్ బెజవాడ రాజ్ గారి విధానము.

(గతసంచిక శీర్షిక)

అత్యంత గొప్ప శక్తి అంతకంటె ఎక్కువ బోధన నుభవ జరుగును. పాఠశాల ప్రభుత్వమునా రాష్ట్రమున పద్ధతి బోధన అధ్యక్షుడు తన బోధన కార్యక్రమమును ప్రోత్సహించుట కధికార మీయి బడును. కాశ్వతాధికారుల సహాయముచే బోధన కార్యములను పరిష్కారము చేయుటకు నియమింపబడినవాడుగ అధ్యక్షుడు తలంపబడును. ప్రత్యేక కార్యనిర్వహణమును చేయువాడనైతే నుండును. కాననభవము, ఎన్నిక సంఘమువారికిని ఉత్తరవాదిగ నుండవలయును. ఏ బోధనలో నైన గాని, సభలో గాని తమ కి అధ్యక్షునియందు సమ్యక్ములేదని తీర్మానము చేయబడిన తప్పి నెంటు గవర్నరును గూడ తప్పి కరమున లేదని తోచిన యెడల అధ్యక్షుని తన యధికారమును పరిత్యజింపవలయు నని అనుగ్రహమును. సామాన్యముగ ఒక బోధన అధ్యక్షుని తొలగించుటకు అధికారులు ప్రయత్నించుట తటస్థము. ఈ అధ్యక్షుడు తొలగించు కారణములలో అనధికారసభ్యులకు మరల అధ్యక్షుడుగ వచ్చును. అయ్యది అధికారులకు నుచింపదు కాన అధికారులు అధ్యక్షుని తొలగించుటకు ప్రయత్నింపరు. బోధన కార్యదర్శులకు భిన్నాభిప్రాయములు కలిగిన వారు తప్పి నెంటు గవర్నరు అభిప్రాయమును పడవలెదము. తప్పి నెంటు గవర్నరు అభిప్రాయము ననుసరించి వ్యవహారములు పూరింపవలెను. ఇండియా దొరతనమువారి కార్యదర్శులకు భిన్నాభిప్రాయములు నొడవినవారుగూడ రాజప్రతినిధిగారి ఉత్తరువు ననుసరించి ప్రవర్తించెదరు. ఏవిషయమునందైన తప్పి నెంటు గవర్నరు బోధనవారితో భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినప్పుడు అట్టి భిన్నాభిప్రాయమునకు కారణములను తెలుపుచు బోధన అభిప్రాయమును గూడ పూర్తిగ తన భిన్నాభిప్రాయనివేదికమున జూపవలయును. ముగ్గురు అధ్యక్షులు బర్మకులుగ నుండవలయును. అభివృద్ధి సంస్థాపకుడు (డెవలపు మెంటు బోధన అధ్యక్షుడు) శ్వేతములుగ నుండవలయును. ప్రజానియమితి శ్వేతములును సుఖ్య స్వల్పము. (యూరపియును) అందుచే ప్రజానియమిత సభ్యులనుండియే అధ్యక్షుడు ఎన్నుకొనబడవలయునని సిద్ధాంతమును అవరణలలోనికి తేలవలయునని నిర్బంధింపగూడదు. ఏని నాల్గింపుంపవలసి వచ్చును. ఈ ప్రతిపాదనల వలన కాలక్రమమున అధ్యక్షుడు బాధ్యతాయోగ్యత సభ్యుల స్థానమును ఆక్రమించుచు ఇతరులు కాశ్వతాధికారులుగనే యుండును. ఏరికి సలహా నిచ్చుచుండును. ఈస్థితికి వచ్చువరకు బోధనవారి ఉత్తరువును గాని తీర్మానమును గాని అభిప్రాయమును గాని ప్రోత్సహించుట తప్పి నెంటు గవర్నరుగారి సమ్మతిని బడయవలయును. సంపూర్ణాధికారము ప్రసాదించుటకు తగిన తరుణ మాసన్న మయినపుడు పాఠశాలప్రభుత్వము నాతిధికారము గూడ ఇదివరకున్న బోధనవారి అధికారమునకును అనధికారాధ్యక్షుల అధికారమునకును జేర్పబడును. అట్లాన్నప్పుడు వీరి యధికారము విస్తరింపబడును.

అధ్యక్షులు బాధ్యతతో గూడుకొన్న వారైనపుడే ఇట్లు తటస్థింపవలెను. అప్పుడు బోధన అభిప్రాయములను ప్రోత్సహించుటకు తప్పి నెంటు గవర్నరు సమ్మతిని బొందవలయును లేదు. క్రమక్రమేణా అధ్యక్షుల నొందు స్థితి నుండి సంపూర్ణ బాధ్యతాయోగ్యులగువరకు ఆంతయు తొందరలేకనే జరుగును. ఒకేవారు మార్పులు కలుగజేయబడవు సంపూర్ణ బాధ్యతాయోగ్యత పరిపాలనమునకు సాకర్యముగ మార్గ మేర్పడినది. మార్గదర్శకము లేదు. ఈ విధానమంతయు మాంటాగూర్ చెల్మగుప్పు సంస్కరణముల 264 వేరా ననుసరించి అమలంపబడినది. ఈ బోధన కొనగవడని విషయములు: చిరకాల కర్మములు, రాజకీయములు, వైద్యము, నాకాదోర్వ్యగము, ప్రభుత్వము, విశ్వవిద్యాలయము, ప్రధాన కార్యదర్శి సహాయముచే రాష్ట్రీయధికారిచే ఇరవై యే పరిష్కరింపబడును. సాక సంస్థాపన కార్యములు, సరిహద్దుల జిల్లాలు, కొండ ప్రదేశముల వ్యవహారములుగూడ రాష్ట్రీయధికారిచేతనే జూడవలెను. దొరతనమున తప్పి నెంటు గవర్నరు, బోధన లాంఛనములతో నివయములను ప్రయత్న స్వాధీనముగ విభజించుటకు అనుకూలము. వీరికి స్వంత అధికారముగూడ నుండును. కార్యసౌకర్యార్థము ఇంకను అధికారము వీరి కొనగవడును. వీరి జయప్రదముగ నిర్వహించు కార్యముల బట్టి యు ఎక్కువ అధికారము ప్రసాదించబడును. బోధనగూడ

దొరతనములో చేరినవిగనే ఎంచబడును. తప్పి నెంటు గవర్నరులకు అధ్యక్షులకు సామరస్యము చేడదను సమ్మకము తోడను తత్కారణమున విధానమునకు భంగము రాదను విశ్వాసముతోడను అధ్యక్షుడు తన ఉద్యోగమును ఆంగీకరించును.

హిందూ దేశముతో సంబంధము
ను గురించి కొంతవరకు చర్చింపబడినది. బర్మా ప్రజల అభిప్రాయములకు భారతీయుల అభిప్రాయములకు సమానాంతరము వార యుండుటచే బర్మాకును హిందూ దేశమునకు సంబంధ ముండగూడదని సమర్థింపబడినది. బర్మాలో నున్న బర్మయులు తమవ్యవహారములు హిందూ దేశపరిపాలనమున నుండవలయునని కోరుట లేదు. మరియు ఇండియాలో నున్న ఇండియనుల వ్యవహారములందు పాల్గొనవలయుననిగూడ తలంపు వారికి లేదు. తమ మామూలులకు భంగముకలుగకుండగ నున్నంత వరకు హిందూ దేశపు సంగతులతో వారికేమిటోక ము లేదు.

అవ్యవహారముల పాల్గొనుటకుగూడ వీరు ప్రయత్నింపరు. ఈ విధానము ననుసరించి ప్రస్తుతము సామ్రాజ్యకాసన సభయందు యున్న మూడు స్థానములకు స్టేటు కౌన్సిలులో మూడు స్థానములకు బహుళగ వదలుకొనెదరు. ఈ ముగ్గురిలోను ఒక సభ్యుడు బర్మా కాసన సభ వారితో నియమింపబడును. బర్మా వర్తక సంఘమువారు ఒకరిని ఎన్నుకొనెదరు. బర్మా కమిషను ఉద్యోగులు ఒక సభ్యుని నియమించెదరు. ఇండియా దొరతనమువారితో సంబంధము గల బర్మకుల వ్యవహారములకు బోధన కార్యదర్శిగ నియమింపబడును. బర్మాకుండి వచ్చిన వ్యవహారముల నన్నిటిని పరిష్కరించును. ఇండియా సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించి బర్మాలో కలుగు అభిప్రాయమును ప్రధాన ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసెదరు. మొత్తము మీద ఈయన రాజప్రతినిధిగారిలో మాట్లాడవచ్చును. ప్రతి విషయమును గురించి స్వయముగ కార్యనిర్వహణసభతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపవచ్చును. రాజప్రతినిధిగారి చిరుదము ఇండియా బర్మా గవర్నరు జనరలుగ మార్పబడునని నూదించబడినది. ఇట్లు మార్పిన బర్మా ప్రజలకు ఉత్సాహముగ నుండును. ఇండియా దొరతనము చిరుదమున గాని ధోరణిని గాని మార్పులుండవు. ఇండియా దొరతనము సంబంధమున గూడ మార్పు కలుగదు. ప్రస్తుతముందున్న ఇండియా గవర్నరు మెంటు నిర్మాణమును ఇచ్చును నూదించిన మామూలుమిది లేవు. బర్మా ప్రజలకు ఇచ్చును దీనివలన ఎక్కువ భాగము గల్గును. భంగముండజాలదు. ఇండియాతో విడిచిపాలవలయు ననుకోరిక నెరవేరును. రాష్ట్రీయ ప్రముఖతను గూడ తగ్గించుటలేదు. ఇండియా రాష్ట్రీయములకు బర్మావారి యభిప్రాయములకును భేదము కలదు.

బర్మావారు ఇండియాతో సమానముగ నుండుటకు ప్రయత్నించుటలేదు. తమ ఆశయములకు భంగము కలుగకుండగ నుండవలయునని ప్రయత్నించుచున్నారు. తగిన పోలి నిధ్యము లేనందున తమ ఆశయములు భగ్నము కాకుండుటకై కృషి సజ్జచున్నారు. సామంతులతోమిటి వారి తీర్మానము తెలియువరకు సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అధికార విభజనము గూర్చి ఏమియు చేయబడదు. కాని బర్మాకు ప్రత్యేక కృత్యాదిరణ కాలము ననిరి. ఇతరీతిగ బర్మకుల నిమిష సర్వము ఉద్యోగముల గురించి విడిచి పెట్టబడినది. మొత్తము మీద ఈమార్పులను ఇండియా దేశపు ప్రమాణముతో సరిపోల్చుటకు గాని ఇండియా పరిస్థితులకు గాని పోల్చుటకు వీలు లేదనిరి.

స్వపరిపాలన గవ్యస్థానమును బడయుట, ప్రజల ఉత్సాహము, పరిశ్రమ ప్రజాప్రతినిధుల కార్యదక్షతలే ఆధారపడి యుండును. ఈమార్పులన్నియు బర్మకులకు ఇచ్చునుగనే యుండునని అనుకొనుచున్నారు. మాంటాగూర్ చెల్మగుప్పు విధానముననుసరించి కార్యనిర్వహణసభ కావలయునని కోరలేదు. అయితే ఇండియాతో గొప్ప భేద ముండుటచే విడిపోవలయునని కోరిరి. ప్రకటనకు పూర్వ మీ విధానము ఇండియా దొరతనమువారికి సమర్థింపబడలేదు. బర్మాలో దీనిని ప్రజలు నాశించు వానివై ఈవిధానపు జయము ఆధారపడియున్నది. పాఠశాలప్రభుత్వమువారిమీద కొంత ఆధారపడి యున్నది. ఈవిధానమును గూర్చి పూర్వపక్ష సిద్ధాంతములు జనవరి 25 తేదీలోపుగ ప్రధాన కార్యదర్శిగారికి జేరవలయును.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు
ఈనెల 21-వ తనివారం రాత్రి బెజవాడలో
లవ-కుశ నాటకమును
ప్రదర్శన మొనరింతురు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
శాస్త్రముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గంభీర ర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
అన్నయ్య చక్కని గంభీరము. తెల. సం. 8-9.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
గోల్కొనాపు 212, చిదరామ.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు.
బృహత్ మంజుష్టాదికృష్ణ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేక సైమెనది.
1 పౌను సీసా రు 0-12-0.
చంద్రప్రభ గుటి
మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.
వాసవలేహము
దగ్గునకు మంచిమందు.
1 పౌను సీసా రు 0-10-0.
వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో
జరుపవలయును.
జాండూ ఫార్మస్యూటికల్
వరుగ్ని
ఆయుర్వేద యోషధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 13.
The Zandu Pharmaceutical Works
The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594
పండితులవారి సిద్ధాంతములు.
లోకామయవార కస్తూరిమూత్రల నివృత్తినను
చరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయింపబడుచున్నవి.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగాపూ, మలీయా, స్ట్రేట్, గోవా, ఫిజి, బెర్మోడ్, ఈస్ట్రాఫ్రీకా, మున్నీష ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.
మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కష్టకామూత్రల సీసా మీయింతు నున్న యెడల, మాటికి జైదులగు నమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.
శరలము, శీతవాతము, అతీర్ణము, పూర్వవారము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, అన్ని విధాలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతమున నేరననే శాశ్వతముగా పోయి గుణము గలుగును.
కైదుకాలలో ననేకవిధములగు నట్టియు నునయోగ్యతములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యోషధములను తయారు చేయుచుండురు.

శిశువులైన యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసామును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.
అనుపానపుత్రము, ప్రతి సీసాతో గూడి యుండును. 280 మార్పులను సీసా 4 అశా ౫౦ మూత్రమే.
6 సీసాలు కొకసారి తప్పించుకొని: 1-2-0
12 సీసాలు కొకసారి కొనిన 2-14-0
28 సీసాలు కొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్త రోగములకు మోషట్ల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును దొరకును.
నిలాసము:- శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, ముమ్బాయి

